

K'ot'oka 3 – Mitotsi

20 Danotsi (4 gawiya)

1. Ar kiitsa

Eebi nbeki'iruwan? Ee, kaka. Aap'o maand kolar tohar daniruwotsnton eta. S'een k'aaro bos'eegrwok'o sheengsh k'eba.

Kako eebi? Kako eegneya fiinefo? Kaki k'alo eebi? Kako itnihots agor aaiyi danfte? Aaiyi danfte wotiyal aawk'o agefok'o keewuwer.

Arotsi s'iil keewa:

Andr aap'u sheengsh daniya. Ernu bk'aaro s'eega. Guut'ets app'u aani aani s'eega. Err gaareyon s'eega kaka etiru aap'otse «k» k'aaro shishirute?

Fideliyotsi guud'r s'eega, aak' maarats guud'r s'eega

K'aar k'eba:

Daniyuruwo git wokin keez k'aaro bs'eegor daniruwotsi k'abo geyituwe. Daniyuruwo«k» k'aaro bs'eegor k'ewere» err daniruwotssh keewo geyituwe. **kawa, buka, kakuma**

2. K'ebi Kaasha:

«k» k'aar detsts aap' iko s'eegetuwe. «k» k'aar deshaw aap'o t s'eegor it kisho kaari kishuwere.

shos'a ... katsa ... naara ... mac'ira ... kuusha ... maka ... bokna

3. Gala (saat'in 1) Ayatse tuwr muk'o maanda:

Andr k'aaru aak' marats guud'e (kaka)

Hani kone etefo? Ee, **kaka**.

Daniyuruwo aap'i bado «**ka**» work'aton ipowa. Ernu «**ka**» etiru aap'i bada. Han ebi'etir?

Daniruwots «**ka**» err bo'aaniyit. Daniyuruwonu «Ee, **ka**» etfe bi'etete. Daniyuruwo «**kaka**» etiru aap'i shirots «**ka**» err guud'a.

Err daniyuruwo «**k**» etiru fideliyo work'atin ipowa. «**a**» fiideliyan «**ka**» etiru k'aaro imetuwa.

Han e bi'etir? Daniruwots «**ka**» err bo'aaniyit. Daniyuruwonu «Ee, **a**» etfe bi'etete. Daniyuruwo

«**ka**» etiru aap'i kayi shirots «**a**» err guud'a.

4. Goonkide'e fiina (saat'in 2)

Daniyuruwo 'a' etiru aap'u aak' marats guud'a. Err han kone etefo err, aatuwa. Daniruwotsu aaniwuno. Daniyuruwonu «Ee **a** etefo era.»

Daniyuruwo «**a**» fideliyo shirots «**ka**» guud'a («**a**» etef fideliyo dashan jindon matsa). Han e bi'etir? Daniruwots «**ka**» err bo'aaniyit. Daniyuruwonu «Ee, **ka**» etfe bi'etete.

Daniyuruwo «**ka**» shirots «**kaka**» guud'a («**a**» etef fideliyo dashan jindon matsa). Ernu han aak'owe nababefoni err aatuwa. Daniruwotsu aaniwuno. Daniyuruwonu «Ee, **kaka** etefo»

5. Gala (saat'in 3)

Ik naar wots fideliyi aronat k'aaron t'iwintsa. Daniruwots saat'in keezotse guut'ets aap'i kayotsi bonababituwok'o aata. Bo aronat bok'aaron ik aretsotsi bo keewituwok'o aata. Daniyuruwo «Ee, **k**» era.

6. Nokoriya (saat'in 4)

Shini nababiru fideliyotsi guud'rni dash boshirots nababeyiruwotsnton wot'de'e guud'er. Saat'in awudotsi shinatsi tooro aak'marats guut'a.

Aap'i kayman bonababituwok'o daniruwotsi aata.

Bobatiyalo fideliman detsts aap'o kiitsr daniruwots bogawituwok'o k'ala

7. Wotok'on nokoriya (saat'in 5)

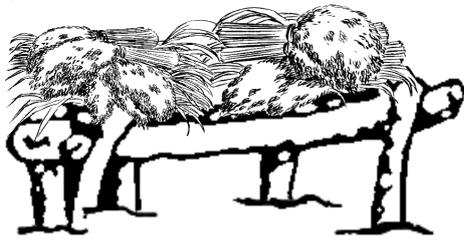
K'osh k'osh k'aar detsts aap'i kayotsi nababon nokoriya. Toorotsi shoyde'e dambe dashan bonababish eekituwotsi aata.

8. Aap' fiina (saat'in -6)

And aap'i kayotsi ikats matsr s'iiletuwo. Dambe aap'i kayotsi nababar dashe ikats gonkide'e nababor. And it tururmanitse it daatsit aap'otsi nababitut.

31

k K

kaka

1

kaka
ka
a

2

a
ka
kaka

3

ka
ki
ko
ke

4

a	i	o	e
ka	ki	ko	ke

5

keke	keke	keke
keeke	kekee	keekee

6

ka ko ke
kakoke

u ku
uku

a ku
aku

1. Noono Nibndek'a

Daniruwots s'een matsi keewo wokin s'eenaw s'eenmatsi keewo bonabobituwok'o aata. Bonababiru manitse ik naari aap' wekin app'i kay wottso galde'e keewa. Bo biitsono keewa.

2. Nababetuwok'o k'alit keewa

Daniruwotssh haniye dashtsan keewi :

Haniye dambi s'eenmatsi keewotsi nababar tarotse Aldo eege b bek' tsok'o keewuwer.

Daniyuruwo, Daniruwots tururo s'k erde'e botookish wokin git git borr bonababituwok'o k'aluwa. Daniyuruwo tururman bk'aaro eenshde'e daniruwotssh nababo bin geyiratse.

(Daniruwots dambi turuman s'k etdek' bonababe okon daniyuruwo ik ik aatotsi aatuwa)

3. Tururi aatotsi

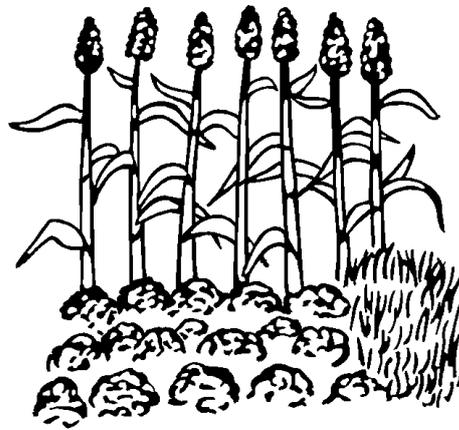
Daniruwots tururotsi bonababe okon aat hanotsi aatuno. Aatmanotsno aak'marats guut'oniyere aa'p baaron aatuno.

- Uku aak bbeyiruwok'o keewiru s'eenmatsi keewo kiitsuwer.
- Aldo kakoke eebi bbek'?(Úku nat aku na.)
- Eegoshe itsh bi'ar akunat úkon kakok bobbe?

4. Guut' Terwera

Daniruwots bomas'afatse dashi weeron beyiru aap'o, s'eenaw s'een matsi keewo, wekin s'eenmatsi keewo bodaftarats boguut'etuwok'o k'ala.

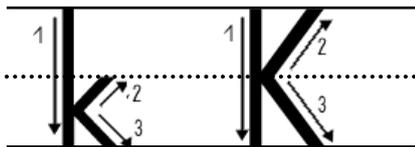
Aldo úku bek're.
Awntsets ako bek'ra.

Aldo kako bek're.

Aldo kakoke úku bek're.

Aldo kakoke aku bek're.

k k

K

kakoke aku

1. Ar kiitsa

Eebi nbeki'iruwan? Ee, kééru. Aap'o maand kolar tohar daniruwo'snton eta. S'een k'aaro bos'eegruwok'o sheengsh k'eba.

Kééru be'e danfte? Kééru bodi gizne mo maa gizne? Eegoshe? Kééru eebi b mááfo?

Arotsi s'iil keewa:

Andr aap'u sheengsh daniya. Ernu bk'aaro s'eega. Guut'ets app'u aani aani s'eega. Err gaareyon s'eega kééru etiru aap'otse «r» k'aaro shishirute?

Fideliyotsi guud'r s'eega, aak' maarats guud'r s'eega

K'aar k'eba:

Daniyiruwo git wokin keez k'aaro bs'eegor daniruwo'si k'abo geyituwe. Daniyiruwo«r» k'aaro bs'eegor k'ewere» err daniruwo'ssh keewo geyituwe. **ruuziya, duruba, dengera**

2. K'ebi Kaasha:

«r» k'aar detsts k'aar iko s'eegatuwe. «r» k'aar deshaw aap'o t s'eegor it kisho kaari kishuwere.

shooka ... ruuziya ... toka ... tohar ... baroha ... isha ... maara

3. Gala (saat'in 1) Ayatse tuwr muk'o maanda:

Andr k'aaru aak' marats guud'e (kééru)

Hani kone etefo? Ee, kééru.

Daniyiruwo aap'i bado «kéé» work'aton ipowa. Ernu «ru» etiru aap'i bada. Han e bi'etir?

Daniruwo's «ru» err bo'aaniyit. Daniyiruwonu «Ee, ru» etfe bi'etet. Daniyiruwo «kééru» etiru aap'i shirots «ru» err guud'a.

Err daniyiruwo «r» etiru fideliyo work'aton ipowa. «u» fideliyan «ru» etiru k'aaro imetuwa.

Han e bi'etir? Daniruwo's «ru» err bo'aaniyit. Daniyiruwonu «Ee, u» etfe bi'etet. Daniyiruwo «ru» etiru aap'i kayi shirots «u» err guud'a.

4. Goonkide'e fiina (saat'in 2)

Daniyiruwo 'u' etiru aap'u aak' marats guud'a. Err han kone etefo err, aatuwa. Daniruwo'stu aaniwuno. Daniyiruwonu «Ee u etefo era.»

Daniyiruwo «u» fideliyo shirots «ru» guud'a («u» etef fideliyo dashan jindon matsa). Han e bi'etir? Daniruwo's «ru» err bo'aaniyit. Daniyiruwonu «Ee, «ru»» etfe bi'etet.

Daniyiruwo «ru» shirots «kééru» guud'a («u» etef fideliyo dashan jindon matsa). Ernu han aak'owe nababefoni err aatuwa. Daniruwo'stu aaniwuno. Daniyiruwonu «Ee, kééru etefo»

5. Gala (saat'in 3)

Ik naar wots fideliyi aronat k'aaron t'iwintsa. Daniruwo's saat'in keezotse guut'ets aap'i kayotsi bonababituwok'o aata. Bo aronat bok'aaron ik aretsotsi bo keewituwok'o aata. Daniyiruwo «Ee, r» era.

6. Nokoriya (saat'in 4)

Shini nababiru fideliyotsi guud'rni dash boshirots nababeyiruwo'snton wot'de'e guud'er. Saat'in awudotsi shinatsi tooro aak'marats guud'a.

Aap'i kayman bonababituwok'o daniruwo'si aata.

Bobatiyalo fideliman detsts aap'o kiitsr daniruwo's bogawituwok'o k'ala

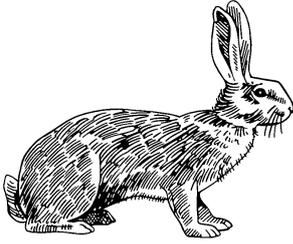
7. Wotok'on nokoriya (saat'in 5)

K'osh k'osh k'aar detsts aap'i kayotsi nababon nokoriya. Toorotsi shoyde'e dambe dashan bonababish eekituwo'si aata.

8. Aap' fiina (saat'in -6)

And aap'i kayotsi ikats matsr s'iiletuwo. Dambe aap'i kayotsi nababar dashe ikats gonkide'e nababor. And it tururmanitse it daatsit aap'otsi nababit.

33

r R

kééru

1

kééru
ru
u

2

u
ru
kééru

3

ru
ro
re
ri

4

u	o	e	i
ru	ro	re	ri
ku	ko	ke	ki

5

ra	re	ru
rra	rre	rru

6

kaa re ra
kaarera

o ko r ra
okorra

ii re ra
iirera

1. Noono Nibndek'a

Daniruwo s'een matsi keewo wokin s'eenaw s'een matsi kewo bonababituwok'o aata. Bnababirumanitse k'osh wotts aap'o galde'e keewa- Aap'manu haniye shin s'eenmatsi keewuman bdetsts biitso awk'o bk'oshk'oshitsok'o keewa.

2. Nababetuwok'o k'alit keewa

Daniruwo s'een haniye dashtsan keewi :

Haniye dashi s'eenmatsi keewanotsi nababar keerunat aakotse kon b bogtsok'o keewuwer.

Daniyuruwo, Daniruwo tururo s'k erde'e botookish wokin git git borr bonababituwok'o k'aluwa. Daniyuruwo turuman bk'aaro eenshde'e daniruwo s'een haniye dashtsan nababo bin geyiratse.

(Daniruwo s'een dambi turuman s'k etdek' bonababe okon daniyuruwo ik ik aatotsi aatuwa)

3. Tururi aatotsi

Daniruwo tururotsi bonababe okon aat hanotsi aatuno. Aatmanotsno aak'marats guut'oniyere aa'p baaron aatuno.

- Okortso koni bwotok'o keewuru s'een matsi keewo kiitsuwer.
- Kéeru aakosh bi'iir eegoshe? (Bo karetsosha)
- Aakonats keerutse maawutso kone? (Kéeruni) Aak'oneya it dan keewuwer?
- Eegoshe itsh bi'ar kéeru aako b okor?

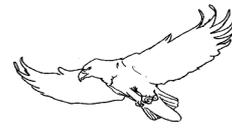
4. Guut' Terwera

Daniruwo bomas'afatse dashi weeron beyuru aap'o, s'eenaw s'een matsi keewo, wekin s'eenmatsi keewo bodaftarats boguut'etuwok'o k'ala.

Awntsets kééro bek'ra.

Awntsets keero bek'ra.

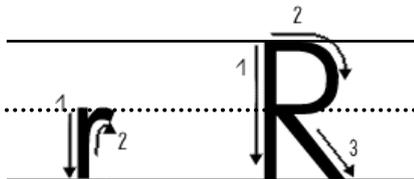

Kéeru aako okorra.

Kéeru aako kaarera.

Kéeru aako iirera.

Kéeru okera.

r

R

Kéeru okera.

1. Saat'inotse beyiru aap'i kayotsn fiin falet aap'otsi:

Saat'ino s'iiler. Saat'inmanotsits aap'i kayotsi guut'ere. Saat'inmanitsi aap'i kayots ikats nogonkiyal aap'o fiinituwo. Aab tohar ik aap'o fiinar s'iilo. "ka" etiru aap'i kayan "ko" etiru aap'i kayonton gonkide'e "kako" etiru aap'o guut'o falituwo.

Saat'inotse guut'ets aap'i kaymanotsn ambts aap'o fiino falitute?

Fiinets aap'ots:

kaka, kako, aku, uku, kééru, aako

(Daniyuruwonat daniruwots haniye k'osh k'osh aap'otsi fiinono.)

2. Beyoki baashotsi s'eentsa

Aro t'iwintsi wokin s'iil aroniye dambe beyiru sat'notse ar wotts fideliyotsi faac'ar beyoki baashotsi s'eentsr aroniye dashe beyiru aap'o s'eentsuwer.

Aaniyotsi : kaka, kééra, Aldo, aka

3. Beyoki baash s'eentsa:

Tatsa: Daniruwots s'een matsi keewotsi nababituno, aap'wotsi arwotsnton jagituno aninu aap'wotsi beyoki baashats s'eentsr s'een mats keewotsi s'eentsituno.

Arotsi s'iiler. Armanotsnton amet aap'otsi iimets git aap'otsitse faac'de'e bewoki baashok guud'er.

Aaniyotsi : 1. Aldo 2. Uku 3. Kééru 4. Awuntsets 5. Aldo

4. Een mas'af 1 - Eebi Mitwotssh b Geyiyi

a.) Kinda: Dani tookman keewa. Mas'afman shinatsi aratse keeweya. Tururan eeg b keewituwok'o itsh areyuruwa? Aab tohar nababar daatsuwo.

b.) Tohar nababa. Shinatsi aro s'iiler. Arman eeg b woto keewewor. K'atsanatse eeg b wotituwok'owe itsh bi'areyir? Aab tohar nababar daatsuwer. Daniyuruwo ik'l k'atso nababar gitl k'atso eebi b wotit etatniya it gawiri? Err daniruwotsi aatuwa.

Jam k'atsman hank'on betsuwer.

c.) Nbabiyo it nababe okon haniye dashi aatots aatuwer.

- **Maayi eenosh geyiyit keez keewots eegno? (Dats sheenga, aawonat aatson.)**
- **Maayi ááwo kafots ee bok'al? (Máá boo mááfo.)**
- **Kafots maayo bomáárawok'o aak'alniya nokote?**
- **Shos'o maayo ee b k'ali? (Maayo eenshraka, misha b bí'efo.)**

a i e o u

ka	ka	ko
a	u	kée
ku	aa	ru

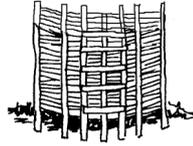

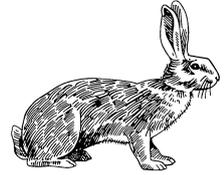

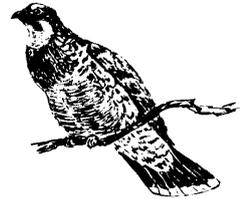
k__ka

kée__

Ald__

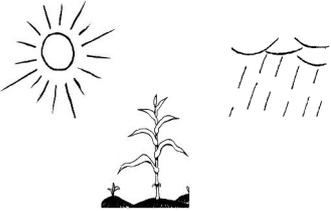

ak__

- _____ kakoke uku bek're. Aldo / Awntsets
- _____ ako okorra. Aldo / Uku
- _____ kakoke okera. Kée__ / Aku
- _____ kée__u bek'ra. Aldo / Awntsets

Eebi Mitwotssh
b Geyiyi

1. Ar kiitsa

Eebi nbeki'iruwan? Ee, shaka. Aap'o maand kolar tohar daniruwo tsnton eta. S'een k'aaro bos'eegruwok'o sheengsh k'eba.

Shaku bbeefo ewuke? Shaku bmaáfo eebi? Shaku amalo eegbwotok'o keewuwer?

Arotsi s'iil keewa:

Andr aap'u sheengsh daniya. Ernu bk'aaro s'eega. Guut'ets app'u aani aani s'eega. Err gaareyon s'eega shaka etiru aap'otse «sh» k'aaro shishirute?

Fideliyotsi guud'r s'eega, aak' maarats guud'r s'eega

K'aar k'eba:

Daniyiruwo git wokin keez k'aaro bs'eegor daniruwo tsni k'abo geyituwe. Daniyiruwo «sh» k'aaro bs'eegor k'ewere» err daniruwo tsni keewo geyituwe. **shola, sheshka, shara**

2. K'ebi Kaasha:

«sh» k'aar detsts k'aar iko s'eegatuwe. «sh» k'aar deshaw aap'o t s'eegor it kisho kaari kishuwere.

waaka ... shira ... mahara ... shara ... baanja ... andísh ... joosha

3. Gala (saat'in 1) Ayatse tuwr muk'o maanda:

Andr k'aaru aak' marats guud'e (shaka)

Hani kone etefo? Ee, **shaka**.

Daniyiruwo aap'i bado «ka» work'aton ipowa. Ernu «sha» etiru aap'i bada. Han e bi'etir?

Daniruwo tsni «sha» err bo'aaniyit. Daniyiruwo «Ee, sha» etfe bi'etet. Daniyiruwo «shaka» etiru aap'i shirots «sha» err guud'a.

Err daniyiruwo «sh» etiru fideliyo work'aton ipowa. «a» fideliyan «sha» etiru k'aaro imetuwa.

Han e bi'etir? Daniruwo tsni «sha» err bo'aaniyit. Daniyiruwo «Ee, a» etfe bi'etet. Daniyiruwo «sha» etiru aap'i kayi shirots «a» err guud'a.

4. Goonkide'e fiina (saat'in 2)

Daniyiruwo 'a' etiru aap'u aak' marats guud'a. Err han kone etefo err, aatuwa. Daniruwo tsni aaniwuno. Daniyiruwo «Ee a etefo era.»

Daniyiruwo «a» fideliyo shirots «sha» guud'a («a» etef fideliyo dashan jindon matsa). Han e bi'etir? Daniruwo tsni «sha» err bo'aaniyit. Daniyiruwo «Ee, sha» etfe bi'etete.

Daniyiruwo «sha» shirots «shaka» guud'a («a» etef fideliyo dashan jindon matsa). Ernu han aak'owe nababefoni err aatuwa. Daniruwo tsni aaniwuno. Daniyiruwo «Ee, shaka etefo»

5. Gala (saat'in 3)

Ik naar wots fideliyi aronat k'aaron t'iwintsa. Daniruwo tsni saat'in keezotse guut'ets aap'i kayotsi bonababituwok'o aata. Bo aronat bok'aaron ik aretsotsi bo keewituwok'o aata. Daniyiruwo «Ee, sh» era.

6. Nokoriya (saat'in 4)

Shini nababiru fideliyotsi guud'rni dash boshirots nababeyiruwo tsnton wot'de'e guud'er. Saat'in awudotsi shinatsi tooro aak'marats guut'a.

Aap'i kayman bonababituwok'o daniruwo tsni aata.

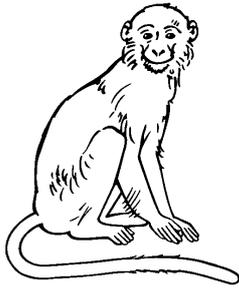
Bobatiyalo fideliman detsts aap'o kiitsr daniruwo tsni bogawituwok'o k'ala

7. Wotok'on nokoriya (saat'in 5)

K'osh k'osh k'aar detsts aap'i kayotsi nababon nokoriya. Toorotsi shoyde'e dambe dashan bonababish eekituwo tsni aata.

8. Aap' fiina (saat'in -6)

And aap'i kayotsi ikats matsr s'iiletuwo. Dambe aap'i kayotsi nababar dashe ikats gonkide'e nababor. And it tururmanitse it daatsit aap'otsi nababitu.

sh Sh

shaka

1

shaka
sha
a

2

a
sha
shaka

3

sha
shi
sho
shu

4

a	i	o	u
sha	shi	sho	shu
ra	ri	ro	ru
ka	ki	ko	ku

5

ish	iish	osh	oosh
shish	shiish	shosh	shoosh

6

shoo kre
shookre

shoo ko
shooko

shi sha
shisha

1. Noono Nibndek'a

Daniruwo s'een matsi keewo wokin s'eenaw s'een matsi kewo bonababituwok'o aata. Bnababirumanitse k'osh wotts aap'o galde'e keewa- Aap'manu haniye shin s'eenmatsi keewuman bdetsts biitso awk'o bk'oshk'oshitsok'o keewa.

2. Nababetuwok'o k'alit keewa

Daniruwo s'een haniye dashtsan keewi :

Haniye dashi s'een matsi keewotsi nababar Aldo fiints keewuwer.

Daniyuruwo, Daniruwo tururo s'k erde'e botookish wokin git git borr bonababituwok'o k'aluwa. Daniyuruwo turuman bk'aaro eenshde'e daniruwo s'een haniye bin geyiratse.

(Daniruwo s'een dambi turuman s'k etdek' bonababe okon daniyuruwo ik ik aatotsi aatuwa)

3. Tururi aatotsi

Daniruwo tururotsi bonababe okon aat hanotsi aatuno. Aatmanotsno aak'marats guut'oniyere aa'p baaron aatuno.

- Aldo shino eebi bk'al? Gitlone? Keezlon?(shino Aldo shooka bshook. Gitlon shooko shishre. Keezlon shooko shiikre.
- Shooki shishi jango keewiru s'een matsi keewo kiitsuwer.
- Aldo shino eebi bbek'? (Shooka)
- Shaku shooko bbek'e hakon eeg bk'alituwok'owe itsh bi'are?
- Aldo shooko bshik eegoshe?(bshishtosha)
- Shooko shooh danfte? Danfte wotiyal awur shookefok'o keewuwer?

4. Guut' Terwera

Daniruwo bomas'afatse dashi weeron beyiru aap'o, s'eenaw s'een matsi keewo, wekin s'eenmatsi keewo bodaftarats boguut'etuwok'o k'ala.

Awntsets kaashra.

Awntsets kááshra.

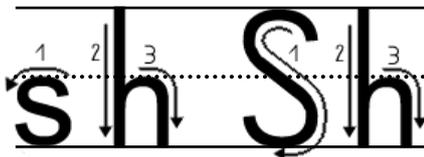

Aldo shooko shookre.

Aldo shooko shisha.

Aldo shooko shiikre.

Shaku shooko bek'ra.

sh

Sh

shooko shisha

1. Ar kiitsa

Eebi nbeki'irawan? Ee, noona. Aap'o maand kolar tohar daniruwo'snton eta. S'een k'aaro bos'eegruwok'o sheengsh k'eba.

Misho it mááfo eegneya? Nooni k'alo eebi? Noono bi'aaliyal eebi nowoti?

Arotsi s'iil keewa:

Andr aap'u sheengsh daniya. Ernu bk'aaro s'eega. Guut'ets app'u aani aani s'eega. Err gaareyon s'eega noona etiru aap'otse «n» k'aaro shishirute?

Fideliyotsi guud'r s'eega, aak' maarats guud'r s'eega

K'ar k'eba:

Daniyuruwo git wokin keez k'aaro bs'eegor daniruwo'sti k'abo geyituwe. Daniyuruwo «n» k'aaro bs'eegor k'ewere» err daniruwo'ssh keewo geyituwe. **nuwa, buna, duun waaka**

2. K'ebi Kaasha:

«n» k'ar detsts k'ar iko s'eegatuwe. «n» k'ar deshaw aap'o t s'eegor it kisho kaari kishuwere.

naara ... **imbrara** ... **p'eesha** ... ik ikon ... daawuna ... jaajina ... **túúla**

3. Gala (saat'in 1) Ayatse tuwr muk'o maanda:

Andr k'aaru aak' marats guud'e (noona)

Hani kone etefo? Ee, **noona**.

Daniyuruwo aap'i bado «na» work'aton ipowa. Ernu «**noo**» etiru aap'i bada. Han e bi'etir?

Daniruwo'st «**noo**» err bo'aaniyit. Daniyuruwonu «Ee, **noo**» etfe bi'etet. Daniyuruwo «**noona**» etiru aap'i shirots «**noo**» err guud'a.

Err daniyuruwo «n» etiru fideliyo work'aton ipowa. «**oo**» fideliyan «**noo**» etiru k'aaro imetuwa.

Han e bi'etir? Daniruwo'st «**noo**» err bo'aaniyit. Daniyuruwonu «Ee, **oo**» etfe bi'etet. Daniyuruwo «**noo**» etiru aap'i kayi shirots «**oo**» err guud'a.

4. Goonkide'e fiina (saat'in 2)

Daniyuruwo 'oo' etiru aap'u aak' marats guud'a. Err han kone etefo err, aatuwa. Daniruwo'stu aaniwuno. Daniyuruwonu «Ee **oo** etefo era.»

Daniyuruwo «**oo**» fideliyo shirots «**noo**» guud'a («**oo**» etef fideliyo dashan jindon matsa). Han e bi'etir? Daniruwo'st «**noo**» err bo'aaniyit. Daniyuruwonu «Ee, **noo**» etfe bi'etete.

Daniyuruwo «**noo**» shirots «**noona**» guud'a («**oo**» etef fideliyo dashan jindon matsa). Ernu han aak'owe nababefoni err aatuwa. Daniruwo'stu aaniwuno. Daniyuruwonu «Ee, **noona** etefo»

5. Gala (saat'in 3)

Ik naar wots fideliyi aronat k'aaron t'iwintsa. Daniruwo'st saat'in keezotse guut'ets aap'i kayotsi bonababituwok'o aata. Bo aronat bok'aaron ik aretsotsi bo keewituwok'o aata. Daniyuruwo «Ee, **n**» era.

6. Nokoriya (saat'in 4)

Shini nababiru fideliyotsi guud'rni dash boshirots nababeyiruwo'snton wot'de'e guud'er. Saat'in awudotsi shinatsi tooro aak'marats guud'a.

Aap'i kayman bonababituwok'o daniruwo'sti aata.

Bobatiyalo fideliman detsts aap'o kiitsr daniruwo'st bogawituwok'o k'ala

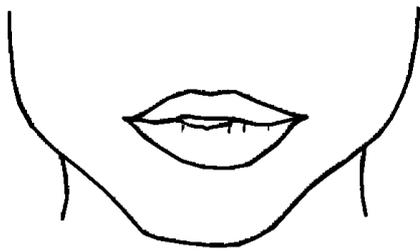
7. Wotok'on nokoriya (saat'in 5)

K'osh k'osh k'ar detsts aap'i kayotsi nababon nokoriya. Toorotsi shoyde'e dambe dashan bonababish eekituwo'sti aata.

8. Aap' fiina (saat'in -6)

And aap'i kayotsi ikats matsr s'iiletuwo. Dambe aap'i kayotsi nababar dashe ikats gonkide'e nababor. And it tururmanitse it daatsit aap'otsi nababitut.

38

n N

noona

1

noona
noo
oo

2

oo
noo
noona

3

noo
naa
nee
nuu

4

noo	naa	nee	nuu
shoo	shaa	shee	shuu
roo	raa	ree	ruu
koo	kaa	kee	kuu

5

no	noo	ne	nee
non	noon	nen	neen

6

oo shon
ooshon

shaa na
shaana

kaa sh ra
kaashra

1. Noono Nibndek'a

Daniruwo s'een matsi keewo wokin s'eenaw s'eenmatsi keewo bonabobituwok'o aata. Bonababiru manitse ik naari aap' wekin app'i kay wottso galde'e keewa. Bo biitsono keewa.

2. Nababetuwok'o k'alit keewa

Daniruwo haniye dashtsan keewi :

Haniye dashi s'een matsi keewotsi nababar Awuntsets kurts k'ac'o eeg bi'artsok'o keewuwer.

Daniyuruwo, Daniruwo tururo s'k erde'e botookish wokin git git borr bonababituwok'o k'aluwa. Daniyuruwo turuman bk'aaro eenshe'e daniruwo haniye nababo bin geyiratse.

(Daniruwo dambi turuman s'k etdek' bonababe okon daniyuruwo ik ik aatotsi aatuwa)

3. Tururi aatotsi

Daniruwo tururotsi bonababe okon aat hanotsi aatuno. Aatmanotsno aak'marats guut'oniyere aa'p baaron aatuno.

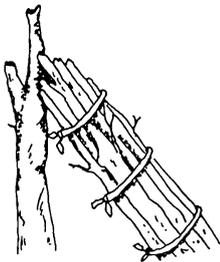
- Awuntsets bkur eebi? (oosha)
- Awuntsets bkaashtok'o kiitsiru s'een matsi keewo kiitsuwer.
- Awuntsets oosh eenemo muk'e? (eena)
- Oosho fiinefe be'e danfte? Bek'fte wotiyal aawk'o fiinefok'o shine shuutson keewuwer.
- Awuntsets oosho eeg bi'artsok'o sererde'e kiitsuwer.

4. Guut' Terwera

Daniruwo bomas'afatse dashi weeron beyiru aap'o, s'eenaw s'een matsi keewo, wekin s'eenmatsi keewo bodaftarats boguut'etuwok'o k'ala.

Awntsets aakne? Aldo aake?

Kééru aakne? Kako aake?

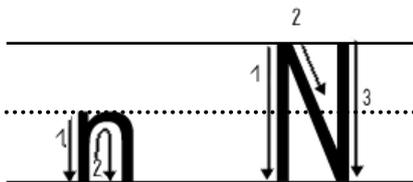

Awntsets oosho kurera.

Awntsets oosho eena.

Awntsets oosho noono shaana.

Awntsets ooshon kaashra.

n

N

noono shaana

1. Saat'inotse beyiru aap'i kayotsn fiin falet aap'otsi:

Saat'ino s'iiler. Saat'inmanotsits aap'i kayotsi guut'ere. Saat'inmanitsi aap'i kayots ikats nogonkiyal aap'o fiinituwo. Aab tohar ik aap'o fiinar s'iilo. "sha" etiru aap'i kayan "ka" etiru aap'i kayonton gonkide'e "shaka" etiru aap'o guut'o falituwo.

Saat'inotse guut'ets aap'i kaymanotsn ambts aap'o fiino falitute?

Fiinets aap'ots:

shaka, kááshra, noona, oosha, shooka

(Danyiruwonat daniruwots haniye k'osh k'osh aap'otsi fiinono.)

2. Beyoki baashotsi s'eentsa

Aro t'iwintsi wokin s'iil aroniye dambe beyiru sat'notse ar wotts fideliyotsi faac'ar beyoki baashotsi s'eentsr aroniye dashe beyiru aap'o s'eentsuwer.

Aaniyotsi : kááshra, noona, shaka, oosha

3. Beyoki baash s'eentsa:

Tatsa: Daniruwots s'een matsi keewotsi nababituno, aap'wotsi arwotsnton jagituno aninu aap'wotsi beyoki baashats s'eentsr s'een mats keewotsi s'eentsituno.

Arotsi s'iiler. Armanotsnton amet aap'otsi iimets git aap'otsitse faac'de'e bewoki baashok guud'er.

Aaniyotsi : 1. shiikre 2. kurera 3. kaashra 4. iirere 5. eena

4. Een mas'af 2 - Eebi Mitwotssh b Geyiyi

a.) Kinda: Mas'afan beshts gawiyotse nababero. B tooko eeg b teshtsok'o keewewor. Tururanitse kon b beyiruwok'o gawirute? Aab tohar nababar daatsuwo.

b.) Tohar nababa. Shinatsi aro kiitsa, err eebi han jiik'atsi k'atso b wotituwo k'owe itsh bi'ar? Aab tohar nababar daatsuwo.

Danyiruwo shinatsi k'atso nababar daniruwotsh han jiik'atse eeg b wotituwo k'owe gawirute? Err aata. Aab tohar nababar daatsuwo. Jam k'atsman hank'on betsuwer.

c.) Nababar aaniyonat keeweyona:

Tururo nababdek' eeke okon haniye dashi bo'ats keeweyet aatotsi aata.

- **Maayotsi shos'o b máárawok'o aak'alde'eniya nokote? (Aton shos'otsi t'afiyonat shos'a.)**
- **K'ac'ac'in kashetsots maayo eebi bok'ali? (Máá boo mááfo.)**
- **K'ac'in kashetsots maayo bo'awashirawok'o awuk'o k'alniya nokote? (Aton t'afiya.)**
- **Maayots bo'eenetuwok'o k'alet k'osh weerotsi danfte? (Madiniwotsi.)**

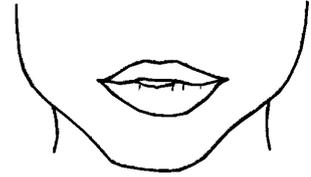

a aa áá o oo

sha	ka	káá
shra	noo	shoo
na	oo	ka

k__shra

n__na

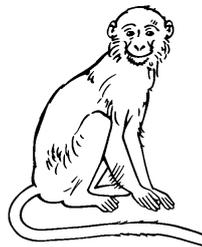

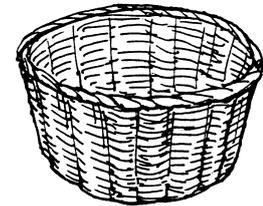

---

sh__ka

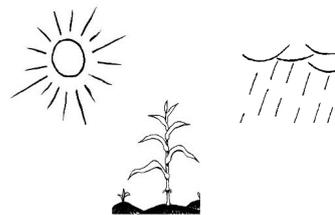
__sha

1. Aldo shooko _____. shiikra / shiikre
2. Awntsets oosho _____. kurera / kurere
3. Awntsets ooshon _____. kaashre / kaashra
4. Aldo Awntsetssh _____. iirera / iirere

Eebi Mitwotssh

b Geyiyi

1. Ar kiitsa

Eebi nbeki'iruwan? Ee, tokosha . Aap'o maand kolar tohar daniruwotsnton eta. S'een k'aaro bos'eegruwok'o sheengsh k'eba.

Tokosho eege bi'ar? Tokoshi k'alo eebi? Tokosho tokat danfete? Aak'o k'alefo? Keewuwer. Tokoshi shaak'o shunfte mo shunatste? Keewuwer.

Arotsi s'iil keewa:

Andr aap'u sheengsh daniya. Ernu bk'aaro s'eega. Guut'ets app'u aani aani s'eega. Err gaareyon s'eega tokosha etiru aap'otse «t» k'aaro shishirute?

Fideliyotsi guud'r s'eega, aak' maarats guud'r s'eega

K'ar k'eba:

Daniyuruwo git wokin keez k'aaro bs'eegor daniruwotsi k'abo geyituwe. Daniyuruwo «t» k'aaro bs'eegor k'ewere» err daniruwotssh keewo geyituwe. **toba, elta, ta'a**

2. K'ebi Kaasha:

«t» k'ar detsts k'ar iko s'eegatuwe. «t» k'ar deshaw aap'o t s'eegor it kisho kaari kishuwere.

uta ... tara ... **yoongi naara ... bokna ... glaluwa ... mita ... tootsa**

3. Gala (saat'in 1) Ayatse tuwr muk'o maanda:**Andr k'aaru aak' marats guud'e (tokosha)**

Hani kone etefo? Ee, **tokosha**.

Daniyuruwo aap'i bado «**kosha**» work'aton ipowa. Ernu «**to**» etiru aap'i bada. Han e bi'etir?

Daniruwots «**to**» err bo'aaniyit. Daniyuruwonu «Ee, **to**» etfe bi'etet. Daniyuruwo «**tokosha**» etiru aap'i shirots «**to**» err guud'a.

Err daniyuruwo «**t**» etiru fideliyo work'aton ipowa. «**o**» fideliyan «**to**» etiru k'aaro imetuwa. Han e bi'etir? Daniruwots «**to**» err bo'aaniyit. Daniyuruwonu «Ee, **o**» etfe bi'etet. Daniyuruwo «**to**» etiru aap'i kayi shirots «**o**» err guud'a.

4. Goonkide'e fiina (saat'in 2)

Daniyuruwo 'o' etiru aap'u aak' marats guud'a. Err han kone etefo err, aatuwa. Daniruwotsu aaniwuno. Daniyuruwonu «Ee **o** etefo era.»

Daniyuruwo «**o**» fideliyo shirots «**to**» guud'a («**o**» etef fideliyu dashan jindon matsa). Han e bi'etir? Daniruwots «**to**» err bo'aaniyit. Daniyuruwonu «Ee, **to**» etfe bi'etete.

Daniyuruwo «**to**» shirots «**tokosha**» guud'a («**o**» etef fideliyu dashan jindon matsa). Ernu han aak'owe nababefoni err aatuwa. Daniruwotsu aaniwuno. Daniyuruwonu «Ee, **tokosha** etefo»

5. Gala (saat'in 3)

Ik naar wots fideliyi aronat k'aaron t'iwintsa. Daniruwots saat'in keezotse guut'ets aap'i kayotsi bonababituwok'o aata. Bo aronat bok'aaron ik aretsotsi bo keewituwok'o aata. Daniyuruwo «Ee, **t**» era.

6. Nokoriya (saat'in 4)

Shini nababiru fideliyotsi guud'rni dash boshirots nababeyiruwotsnton wot'de'e guud'er. Saat'in awudotsi shinatsi tooro aak'marats guud'a.

Aap'i kayman bonababituwok'o daniruwotsi aata.

Bobatiyalo fideliman detsts aap'o kiitsr daniruwots bogawituwok'o k'ala

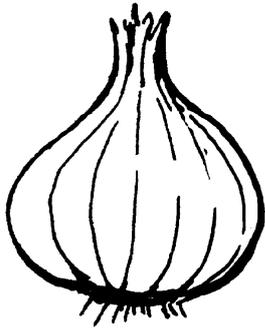
7. Wotok'on nokoriya (saat'in 5)

K'osh k'osh k'ar detsts aap'i kayotsi nababon nokoriya. Toorotsi shoyde'e dambe dashan bonababish eekituwotsi aata.

8. Aap' fiina (saat'in -6)

And aap'i kayotsi ikats matsr s'iiletuwo. Dambe aap'i kayotsi nababar dashe ikats gonkide'e nababor. And it tururmanitse it daatsit aap'otsi nababitut.

41

tokosha

t T

1

tokosha
to
o

2

o
to
tokosha

3

to
ta
ti
t

4

to	ta	ti	t
no	na	ni	n
sho	sha	shi	sh
ro	ra	ri	r

5

utuu	utuu	utuu
utu	uutu	uutuu

6

to ko sho
tokosho

tii shon
tiishon

to kra
tokra

1. Noono Nibndek'a

Daniruwo s'een matsi keewo wokin s'eenaw s'een matsi kewo bonababituwok'o aata. Bnababirumanitse k'osh wotts aap'o galde'e keewa- Aap'manu haniye shin s'eenmatsi keewuman bdetsts biitso awk'o bk'oshk'oshitsok'o keewa.

2. Nababetuwok'o k'alit keewa

Daniruwo s'een haniye dashtsan keewi

Haniye dashi s'eenmatsi keewotsi nababar Awuntsets worfimaayo galok dek' bbodonat bk'azo keewuwer.

Daniyuruwo, Daniruwo tururo s'k erde'e botookish wokin git git borr bonababituwok'o k'aluwa. Daniyuruwo tururman bk'aaro eenshde'e daniruwo s'een haniye bin geyiratse.

(Daniruwo s'een dambi turuman s'k etdek' bonababe okon daniyuruwo ik ik aatotsi aatuwa)

3. Tururi aatotsi

Daniruwo tururotsi bonababe okon aat hanotsi aatuno. Aatmanotsno aak'marats guut'oniyere aa'p baaron aatuno.

- Awuntsets eegon tokosho b kurtok'o keewuru s'eenmatsi keewo kiitsuwer.
- Awuntsets tokoshi naaro eenemo muk'e? (Eena)
- Eegoshe itsh bi'are Awuntsets oosho ono bwot?

4. Guut' Terwera

Daniruwo bomas'afatse dashi weeron beyuru aap'o, s'eenaw s'een matsi keewo, wekin s'eenmatsi keewo bodaftarats boguut'etuwok'o k'ala.

Awntsets tokosho tokat ishra.

Aldo tokosho tokǎ ishre.

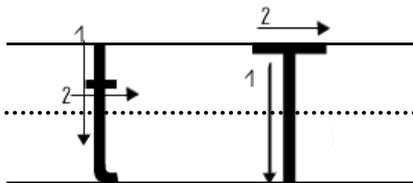
Awntsets tokosho tokra.

Awntsets tokosho ishra.

Awntsets tokoshi naaro eena.

Awntsets ooshi tiishon tokosho kurera.

Awntsets oosho onere.

t

T

ooshi tiishon tokosho

1. Ar kiitsa

Eebi nbeki'iruwan? Ee, waaka. Aap'o maand kolar tohar daniruwo'snton eta. S'een k'aaro bos'eegruwok'o sheengsh k'eba.

It dants waaki naarotsi keewuwere. It s'eegts waaki naar jamman mééfa? Waaki ito k'a c'osh geyit keewotsi keewuwere

Arotsi s'iil keewa:

Andr aap'u sheengsh daniya. Ernu bk'aaro s'eega. Guut'ets app'u aani aani s'eega. Err gaareyon s'eega waaka etiru aap'otse «w» k'aaro shishirute?

Fideliyotsi guud'r s'eega, aak' maarats guud'r s'eega

K'aar k'eba:

Daniyuruwo git wokin keez k'aaro bs'eegor daniruwo'si k'abo geyituwe. Daniyuruwo «w» k'aaro bs'eegor k'ewere» err daniruwo'ssh keewo geyituwe. **waaka, awawa, wolengra**

2. K'ebi Kaasha:

«w» k'aar detsts k'aar iko s'eegatuwe. «w» k'aar deshaw aap'o t s'eegor it kisho kaari kishuwere.

zii'erka ... k'es'i wora ... uta ... awusha ... waat'a ... shawa ... bos'a

3. Gala (saat'in 1) Ayatse tuwr muk'o maanda:

Andr k'aaru aak' marats guud'e (waaka)

Hani kone etefo? Ee, **waaka**.

Daniyuruwo aap'i bado «ka» work'aton ipowa. Ernu «waa» etiru aap'i bada. Han e bi'etir?

Daniruwo's «waa» err bo'aaniyit. Daniyuruwonu «Ee, waa» etfe bi'etet. Daniyuruwo «**waaka**»

etiru aap'i shirots «waa» err guud'a.

Err daniyuruwo «w» etiru fideliyo work'aton ipowa. «aa» fideliyan «waa» etiru k'aaro imetuwa.

Han e bi'etir? Daniruwo's «waa» err bo'aaniyit. Daniyuruwonu «Ee, aa» etfe bi'etet. Daniyuruwo

«**waa**» etiru aap'i kayi shirots «aa» err guud'a.

4. Goonkide'e fiina (saat'in 2)

Daniyuruwo «aa» etiru aap'u aak' marats guud'a. Err han kone etefo err, aatuwa.

Daniruwo'su aaniwuno. Daniyuruwonu «Ee aa etefo era.»

Daniyuruwo «aa» fideliyo shirots «waa» guud'a («aa» etef fideliyo dashan jindon matsa). Han e

bi'etir? Daniruwo's «waa» err bo'aaniyit. Daniyuruwonu «Ee, waa» etfe bi'etete.

Daniyuruwo «waa» shirots «**waaka**» guud'a («aa» etef fideliyo dashan jindon matsa). Ernu han

aak'owe nababefoni err aatuwa. Daniruwo'su aaniwuno. Daniyuruwonu «Ee, **shaka** etefo»

5. Gala (saat'in 3)

Ik naar wots fideliyi aronat k'aaron t'iwintsa. Daniruwo's saat'in keezotse guut'ets aap'i kayotsi

bonababituwok'o aata. Bo aronat bok'aaron ik aretsotsi bo keewituwok'o aata. Daniyuruwo «Ee,

w» era.

6. Nokoriya (saat'in 4)

Shini nababiru fideliyotsi guud'rni dash boshirots nababeyiruwo'snton wot'de'e guud'er. Saat'in awudotsi shinatsi tooro aak'marats guut'a.

Aap'i kayman bonababituwok'o daniruwo'si aata.

Bobatiyalo fideliman detsts aap'o kiitsr daniruwo's bogawituwok'o k'ala

7. Wotok'on nokoriya (saat'in 5)

K'osh k'osh k'aar detsts aap'i kayotsi nababon nokoriya. Toorotsi shoyde'e dambe dashan

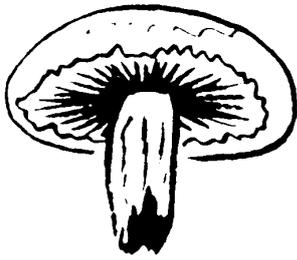
bonababish eekituwotsi aata.

8. Aap' fiina (saat'in -6)

And aap'i kayotsi ikats matsr s'iiletuwo. Dambe aap'i kayotsi nababar dashe ikats gonkide'e

nababor. And it tururmanitse it daatsit aap'otsi nababitu.

43

w W

waaka

1

waaka
waa
aa

2

aa
waa
waaka

3

waa
wii
wee
woo

4

waa	wii	wee	woo
taa	tii	tee	too
naa	nii	nee	noo
shaa	shii	shee	shoo

5

shesh	shesh	shash	shash
she	sheshe	sha	shasha

6

shaa wa
shaawa

aa t re
aatre

waa ki
waaki

1. Noono Nibndek'a

Daniruwo s'een matsi keewo wokin s'eenaw s'een matsi kewo bonababituwok'o aata. Bnababirumanitse k'osh wotts aap'o galde'e keewa- Aap'manu haniye shin s'eenmatsi keewuman bdetsts biitso awk'o bk'oshk'oshitsok'o keewa.

2. Nababetuwok'o k'alit keewa

Daniruwo s'een haniye dashtsan keewi :

Haniye dashi s'een matsi keewotsi nababar Awuntsets eeg bkanitsok'o keewuwere.

Daniyuruwo, Daniruwo tururo s'k erde'e botookish wokin git git borr bonababituwok'o k'aluwa. Daniyuruwo turuman bk'aaro eenshde'e daniruwo s'een haniye bin geyiratse.

(Daniruwo s'een dambi turuman s'k etdek' bonababe okon daniyuruwo ik ik aatotsi aatuwa)

3. Tururi aatotsi

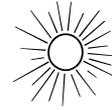
Daniruwo s'een tururotsi bonababe okon aat hanotsi aatuno. Aatmanotsno aak'marats guut'oniyere aa'p baaron aatuno.

- Awuntsets ito awuk'o bwotok'o keewiru s'een matsi keewokéitsuwer.
- Awuntsets waako aakneya bdo? (Kewabkew)
- Awuntsetsoke waaki ito aatso kone? (Aldoyi)
- Eegoshe itsh bi'ar Aldo Awuntsetsoke waaki ito bi'aat?

4. Guut' Terwera

Daniruwo s'een bomas'afatse dashi weeron beyiru aap'o, s'eenaw s'een matsi keewo, wekin s'eenmatsi keewo bodaftarats boguut'etuwok'o k'ala.

Aldo **aawo** bek're.

Aldo **ááwo** bek're.

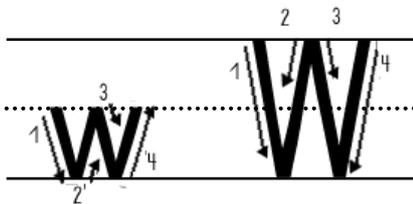

Awntsets waako kewera.

Awntsets waako kíira.

Awntsets waaki ito shaawa.

Aldo Awntsetsoke waaki ito aatre.

w

W

Awntsets waaki

1. Saat'inotse beviru aap'i kayotsn fiin falet aap'otsi:

Saat'ino s'iiler. Saat'inmanotsits aap'i kayotsi guut'ere. Saat'inmanitsi aap'i kayots ikats nogonkiyal aap'o fiinituwo. Aab tohar ik aap'o fiinar s'iilo. "waa" etiru aap'i kayan "ka" etiru aap'i kayonton gonkide'e "waaka" etiru aap'o guut'o falituwo.

Saat'inotse guut'ets aap'i kaymanotsn ambts aap'o fiino falitute?

Fiinets aap'ots:

tokosha, waaka, aawo, ááwo, oosha

(Danyiruwonat daniruwots haniye k'osh k'osh aap'otsi fiinono.)

2. Beyoki baash s'eentsa:

Tatsa: Daniruwots s'een matsi keewotsi nababituno, aap'wotsi arotsnton jagituno anninu aap'wotsi beyoki baashats s'eentsr s'een mats keewotsi s'eentsituno.

Arwotsi s'iiler. Ar wotts fideliwotsi arwotsiye abatsi wokin dambi sat'inotse fac'or, beyoki bashotsi s'eentsosha. Ere arwotsi dashi aap'wotsi s'eentsuwer.

Aaniyotsi : 1. keeru 2. kééru 3. ááwo 4. aawo

3. Beyoki baash s'eentsa:

Tatsa: Daniruwots s'een matsi keewotsi nababituno, aap'wotsi arwotsnton jagituno aninu aap'wotsi beyoki baashats s'eentsr s'een mats keewotsi s'eentsituno.

Arotsi s'iiler. Armanotsnton amet aap'otsi iimets git aap'otsitse faac'de'e bewoki baashok guud'er.

Aaniyotsi : 1. kakoke 2. kurere 3. waako 4. Aldowoke 5. Awuntsets

4. Een mas'af 1 - Miti Atsi Kayotsi

a.) Kinda: Dani tookman keewa. Mas'afman shinatsi aratse keeweya. Tururan eeg b keewituwok'o itsh areyiruwa? Aab tohar nababar daatsuwo.

b.) Tohar nababa. Shinatsi aro s'iiler. Arman eeg b woto keewewor. K'atsanatse eeg b wotituwok'owe itsh bi'areyir? Aab tohar nababar daatsuwor. Danyiruwo ik'l k'atso nababar gitl k'atso eebi b wotit etatniya it gawiri? Err daniruwotsi aatuwa.

Jam k'atsman hank'on betsuwer.

c.) Nbabiyo it nababe okon haniye dashi aatots aatuwer.

- **Miti atsi kaya etefots eeg eegno? (Miti atsi kaya etefotsi s'apona, gindona, maaronat fuundona.)**
- **Datsotse beef miti atsi kayo kone? (Datsotse beef mit atsi kayo s'apa.)**
- **Kamandoori mito s'ap'o bi;aaliyal eebi b wotit? Keewuwer. (S'ap'o bi'aaliyal shuuk'a b shuuk'et.)**
- **Kamandooro be'e danfte? Eebi bi'ar? Keewuwer.**

45

Aani S'iila

keeru kééru

waa	ka	aa
áá	wo	to
wo	ko	sha

1. Aldo _____ bek're.

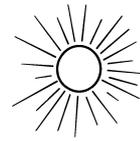

2. Aldo _____ bek're.

aawo ááwo

3. Aldo _____ bek're.

Aldowoke kurere Awntsets kakoke waako

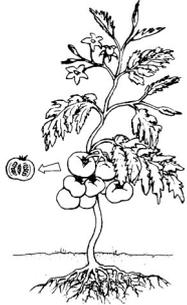
1. Aldo _____ waako bek're.

2. Aldo waako _____.

3. Awntsets Aldo _____ aatra.

4. Awntsets _____ waako kewera.

Miti Atsi Kayotsi

1. Ar kiitsa

Eebi nbeki'iruwan? Ee, baaka. Aap'o maand kolar tohar daniruwo tsnton eta. S'een k'aaro bos'eegruwok'o sheengsh k'eba.

Baako na'o shuwufa? Eegosh bwotok'o keewuwer. Baako eebi b mááfo? Baaki ito ak'o b fiinefok'o shine shutson keewuwer.

Arotsi s'iil keewa:

Andr aap'u sheengsh daniya. Ernu bk'aaro s'eega. Guut'ets app'u aani aani s'eega. Err gaareyon s'eega baaka etiru aap'otse «b» k'aaro shishirute?

Fideliyotsi guud'r s'eega, aak' maarats guud'r s'eega

K'aar k'eba:

Daniyiruwo git wokin keez k'aaro bs'eegor daniruwo tsi k'abo geyituwe. Daniyiruwo «b» k'aaro bs'eegor k'ewere» err daniruwo tssh keewo geyituwe. **bok'ola, booba, babsiya**

2. K'ebi Kaasha:

«b» k'aar detsts k'aar iko s'eegatuwe. «b» k'aar deshaw aap'o t s'eegor it kisho kaari kishuwere. gaaba ... **k'ok'ra ... shuuk'a ... toba ... bila ... elta ... butsa**

3. Gala (saat'in 1) Ayatse tuwr muk'o maanda:**Andr k'aaru aak' marats guud'e (baaka)**

Hani kone etefo? Ee, «baaka».

Daniyiruwo aap'i bado «ka» work'aton ipowa. Ernu «baa» etiru aap'i bada. Han e bi'etir?

Daniruwo tss «baa» err bo'aaniyit. Daniyiruwo nu «Ee, baa» etfe bi'etet. Daniyiruwo «baaka» etiru aap'i shirots «baa» err guud'a.

Err daniyiruwo «b» etiru fideliyo work'aton ipowa. «aa» fideliyan «baa» etiru k'aaro imetuwa.

Han e bi'etir? Daniruwo tss «baa» err bo'aaniyit. Daniyiruwo nu «Ee, aa» etfe bi'etet. Daniyiruwo «baa» etiru aap'i kayi shirots «aa» err guud'a.

4. Goonkide'e fiina (saat'in 2)

Daniyiruwo 'aa' etiru aap'u aak' marats guud'a. Err han kone etefo err, aatuwa. Daniruwo tss aaniwuno. Daniyiruwo nu «Ee aa etefo era.»

Daniyiruwo «aa» fideliyo shirots «waa» guud'a («aa» etef fideliyo dashan jindon matsa). Han e bi'etir? Daniruwo tss «waa» err bo'aaniyit. Daniyiruwo nu «Ee, waa» etfe bi'etete.

Daniyiruwo «waa» shirots «waaka» guud'a («aa» etef fideliyo dashan jindon matsa). Ernu han aak'owe nababefoni err aatuwa. Daniruwo tss aaniwuno. Daniyiruwo nu «Ee, waaka etefo»

5. Gala (saat'in 3)

Ik naar wots fideliyi aronat k'aaron t'iwintsa. Daniruwo tss saat'in keezotse guut'ets aap'i kayotsi bonababituwok'o aata. Bo aronat bok'aaron ik aretsotsi bo keewituwok'o aata. Daniyiruwo «Ee, w» era.

6. Nokoriya (saat'in 4)

Shini nababiru fideliyotsi guud'rni dash boshirots nababeyiruwo tss wot'de'e guud'er. Saat'in awudotsi shinatsi tooro aak'marats guud'a.

Aap'i kayman bonababituwok'o daniruwo tss aata.

Bobatiyalo fideliman detsts aap'o kiitsr daniruwo tss bogawituwok'o k'ala

7. Wotok'on nokoriya (saat'in 5)

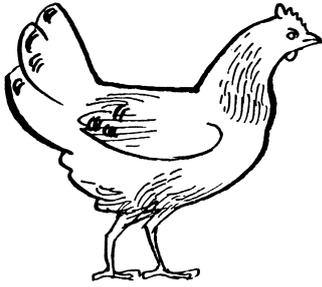
K'osh k'osh k'aar detsts aap'i kayotsi nababon nokoriya. Toorotsi shoyde'e dambe dashan bonababish eekituwo tss aata.

8. Aap' fiina (saat'in -6)

And aap'i kayotsi ikats matsr s'iiletuwo. Dambe aap'i kayotsi nababar dashe ikats gonkide'e nababor. And it tururmanitse it daatsit aap'otsi nababitu.

46

b B

baaka

1

baaka
baa
aa

2

aa
baa
baaka

3

baa
buu
bee
bii

4

baa	buu	bee	bii
waa	wuu	wee	wii
taa	tuu	tee	tii
naa	nuu	nee	nii

5

re	ra	ro	ru
shre	shra	shro	shru

6

shaa wu sh re
shaawushre

i bosh
ibosh

bee ro
beero

1. Noono Nibndek'a

Daniruwo s'een matsi keewo wokin s'eenaw s'een matsi keewo bonababituwok'o aata. Bnababirumanitse k'osh wotts aap'o galde'e keewa- Aap'manu haniye shin s'eenmatsi keewuman bdetsts biitso awk'o bk'oshk'oshitsok'o keewa.

2. Nababetuwok'o k'alit keewa

Daniruwo s'een haniye dashtsan keewi :

Haniye dashi s'een matsi keewotsi nababar ak'o Aldo ibo b' ibitsok'o keewuwer

Daniyuruwo, Daniruwo s'een tururo s'k erde'e botookish wokin git git borr bonababituwok'o k'aluwa. Daniyuruwo turuman bk'aaro eenshe'e daniruwo s'een nababo bin geyiratse.

(Daniruwo s'een dambi turuman s'k etdek' bonababe okon daniyuruwo ik ik aatotsi aatuwa)

3. Tururi aatotsi

Daniruwo s'een tururotsi bonababe okon aat hanotsi aatuno. Aatmanotsno aak'marats guut'oniyere aa'p baaron aatuno.

- Aldo baaki ito aawk'o wotok'o keewiru s'een matsi keewo kiitsuwer.
- Aldo baako b shuk konshe? (Ibosh)
- Eegoshe itsh bi'ar Aldo ibosh baako b shuk?

4. Guut' Terwera

Daniruwo s'een bomas'afatse dashi weeron beyiru aap'o, s'eenaw s'een matsi keewo, wekin s'eenmatsi keewo bodaftarats boguut'etuwok'o k'ala.

Awuntsets kuuton kaashra. Bi kuuton kaashra.

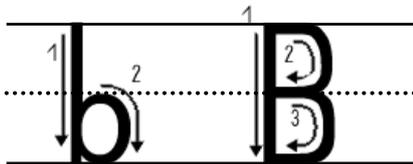
Aldo kuuton kaashre. Bí kuuton kaashre.

Aldok ibo waare. Aldo ibosh baako shukre.

Aldo beero kewere. Aldo baaki ito shaawshre.

Aldo ito oob shutere. Aldo baaki ito shaawa.

b

B

Aldo ibosh baako

1. Ar kiitsa

Eebi nbeki'iruwan? Ee, mereera. Aap'o maand kolar tohar daniruwo'snton eta. S'een k'aaro bos'eegruwok'o sheengsh k'eba.

Mereer meec'osh eebi b'geyit? Keewuwer. Mereeri k'alo eebi eebi? Keewuwer. Mereeri amalo aak'one? Awud mereero ndetsal eebi nk'aliti?

Arotsi s'iil keewa:

Andr aap'u sheengsh daniya. Ernu bk'aaro s'eega. Guut'ets app'u aani aani s'eega. Err gaareyon s'eega mereera etiru aap'otse «m» k'aaro shishirute?

Fideliyotsi guud'r s'eega, aak' maarats guud'r s'eega

K'aar k'eba:

Daniyuruwo git wokin keez k'aaro bs'eegor daniruwo'si k'abo geyituwe. Daniyuruwo «m» k'aaro bs'eegor k'ewere» err daniruwo'ssh keewo geyituwe. **mita, gumba, maat'a**

2. K'ebi Kaasha:

«m» k'aar detsts k'aar iko s'eegatuwe. «m» k'aar deshaw aap'o t s'eegor it kisho kaari kishuwere.

gosha ... shuwa ... kumandoora ... mu'ra ... boda ... mahara ... moc'a

3. Gala (saat'in 1) Ayatse tuwr muk'o maanda:

Andr k'aaru aak' marats guud'e (mereera)

Hani kone etefo? Ee, «mereera».

Daniyuruwo aap'i bado «reera» work'aton ipowa. Ernu «me» etiru aap'i bada. Han e bi'etir?

Daniruwo's «me» err bo'aaniyit. Daniyuruwonu «Ee, me» etfe bi'etet. Daniyuruwo «mereera»

etiru aap'i shirots «me» err guud'a.

Err daniyuruwo «m» etiru fideliyo work'aton ipowa. «e» fideliyan «me» etiru k'aaro imetuwa.

Han e bi'etir? Daniruwo's «me» err bo'aaniyit. Daniyuruwonu «Ee, e» etfe bi'etet. Daniyuruwo

«me» etiru aap'i kayi shirots «me» err guud'a.

4. Goonkide'e fiina (saat'in 2)

Daniyuruwo «e» etiru aap'u aak' marats guud'a. Err han kone etefo err, aatuwa. Daniruwo'stu aaniwuno. Daniyuruwonu «Ee e etefo era.»

Daniyuruwo «e» fideliyo shirots «me» guud'a («e» etef fideliyo dashan jindon matsa). Han e

bi'etir? Daniruwo's «me» err bo'aaniyit. Daniyuruwonu «Ee, me» etfe bi'etete.

Daniyuruwo «me» shirots «mereera» guud'a («e» etef fideliyo dashan jindon matsa). Ernu han

aak'owe nababefoni err aatuwa. Daniruwo'stu aaniwuno. Daniyuruwonu «Ee, mereera etefo»

5. Gala (saat'in 3)

Ik naar wots fideliyi aronat k'aaron t'iwintsa. Daniruwo's saat'in keezotse guut'ets aap'i kayotsi bonababituwok'o aata. Bo aronat bok'aaron ik aretsotsi bo keewituwok'o aata. Daniyuruwo «Ee, m» era.

6. Nokoriya (saat'in 4)

Shini nababiru fideliyotsi guud'rni dash boshirots nababeyiruwo'snton wot'de'e guud'er. Saat'in awudotsi shinatsi tooro aak'marats guut'a.

Aap'i kayman bonababituwok'o daniruwo'si aata.

Bobatyalo fideliman detsts aap'o kiitsr daniruwo's bogawituwok'o k'ala

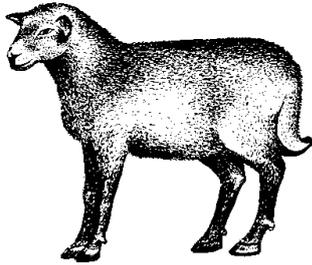
7. Wotok'on nokoriya (saat'in 5)

K'osh k'osh k'aar detsts aap'i kayotsi nababon nokoriya. Toorotsi shoyde'e dambe dashan bonababish eekituwo'si aata.

8. Aap' fiina (saat'in -6)

And aap'i kayotsi ikats matsr s'iiletuwo. Dambe aap'i kayotsi nababar dashe ikats gonkide'e nababor. And it tururmanitse it daatsit aap'otsi nababitut.

48

m M

mereera

1

mereera
me
e

2

e
me
mereera

3

me
m
ma
mo

4

me	m	ma	mo
be	b	ba	bo
we	w	wa	wo
te	t	ta	to

5

toot	tot	toot	tot
too	to	oot	ot

6

ku mosh
kumosh

am baa ro
ambaaro

bee r no
beerno

1. Noono Nibndek'a

Daniruwo s'een matsi keewo wokin s'eenaw s'een matsi kewo bonababituwok'o aata. Bnababirumanitse k'osh wotts aap'o galde'e keewa- Aap'manu haniye shin s'eenmatsi keewuman bdetsts biitso awk'o bk'oshk'oshitsok'o keewa.

2. Nababetuwok'o k'alit keewa

Daniruwo s'een haniye dashtsan keewi :

Haniye dashi s'een matsi keewotsi nababar Awuntsets Aldo ambaar aaniyosh eeg b k'Itsok'o keewuwer.

Daniyuruwo, Daniruwo tururo s'k erde'e botookish wokin git git bora bonababituwok'o k'aluwa. Daniyuruwo turuman bk'aaro eenshe'e daniruwo s'een haniye dashtsan nababo bin geyiratse.

(Daniruwo s'een dambi turuman s'k etdek' bonababe okon daniyuruwo ik ik aatotsi aatuwa)

3. Tururi aatotsi

Daniruwo tururotsi bonababe okon aat hanotsi aatuno. Aatmanotsno aak'marats guut'oniyere aa'p baaron aatuno.

- Awuntsets ambaaro aak'alat b daatstsok'o keewuru s'een matsi keewo kitsuwer.
- Awuntsets eenashon aattso kone? (Aldoyi)
- Eegoshe Awuntsets b mereero b kem? (Aldo Ambaaro aaniyosha.)
- Ambaaro gushar itdashet ambaaro it t'ut'al eebi it k'ali?

4. Guut' Terwera

Daniruwo bomas'afatse dashi weeron beyuru aap'o, s'eenaw s'een matsi keewo, wekin s'eenmatsi keewo bodaftarats boguut'etuwok'o k'ala.

Awuntsets mereero eena. B mereero eena.

Aldo mereero eena. B mereero eena.

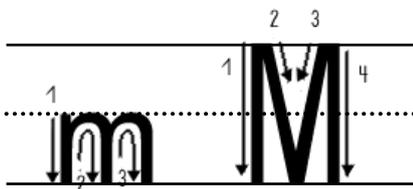
Awntsets Aldo ambaaro máára.

Aldo Awntsetsi eenashon aatre.

Awntsets b mereero kumosh kemra.

Awntsets Aldo ambaaro aanira.

Awntsetsnat Aldon manat beerno.

m

M

mereero kumosh kemra

1. Saat' inotse beviru aap'i kayotsn fiin falet aap'otsi:

Saat'ino s'iiler. Saat'inmanotsits aap'i kayotsi guut'ere. Saat'inmanitsi aap'i kayots ikats nogonkiyal aap'o fiinituwo. Aab tohar ik aap'o fiinar s'iilo. "baa" etiru aap'i kayan "ka" etiru aap'i kayonton gonkide'e "baaka" etiru aap'o guut'o falituwo.

Saat' inotse guut'ets aap'i kaymanotsn ambts aap'o fiino falitute?

Fiinets aap'ots:

baaka, kuuton, ibo, mereera

(Daniyuruwonat daniruwots haniye k'osh k'osh aap'otsi fiinono.)

2. Bevoki baashotsi s'eentsa

Aro t'iwintsi wokin s'iil aroniye dambe beyiru sat'notse ar wotts fideliyotsi faac'ar beyoki baashotsi s'eentsr aroniye dashe beyiru aap'o s'eentsuwer.

Aaniyotsi : kuuton, ambaaro, baaku, mereera

3. Bevoki baash s'eentsa:

Tatsa: Daniruwots s'een matsi keewotsi nababituno, aap'wotsi arwotsnton jagituno aninu aap'wotsi beyoki baashats s'eentsr s'een mats keewotsi s'eentsituno.

Arotsi s'iiler. Armanotsnton amet aap'otsi iimets git aap'otsitse faac'de'e bewoki baashok guud'er.

Aaniyotsi : 1. Bí 2. Bi 3. BÍ 4. B 5. B 6. B

4. Een mas'af 2 - Miti Atsi Kayotsi

a.) Kinda: Mas'afan beshts gawiyotse nababero. B tooko eeg b teshtsok'o keewewor. Tururanitse kon b beyiruwok'o gawirute? Aab tohar nababar daatsuwo.

b.) Tohar nababa. Shinatsi aro kiitsa, err eebi han jiik'atsi k'atso b wotituwo k'owe itsh bi'ar? Aab tohar nababar daatsuwo.

Daniyuruwo shinatsi k'atso nababar daniruwotsn han jiik'atse eeg b wotituwok'o gawirute? Err aata. Aab tohar nababar daatsuwo. Jam k'atsman hank'on betsuwer.

c.) Nababar aaniyonat keeweyona:

Tururo nababdek' eeke okon haniye dashi bo'ats keeweyet aatotsi aata.

- **Kamandooro máá danfte? Awk'o k'alde'e mééfok'o b shine shuutson korde'e keewuwer.**
- **Kamandooro fuundalka wotink'e eebi b wotiyank'o itsh bi'areyir?**
- **Kamandooro goshe goshefonimo bodotsneya daatsefo? (Goshefonu fa'e bi'al bos'fonu fa'e.)**
- **It kamandooro goyidanfte? Goshfte wotiyal shino eeg k'alfok'o gitlon eegk'alfok'onat keezlon eeg k'alefok'on keewuwer.**

a aa e ee o oo

baa	kuu	i
me	ka	ton
bo	ree	ra

kuut__n

amb__ro

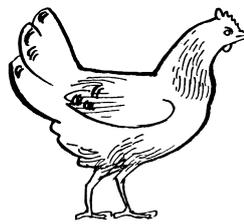

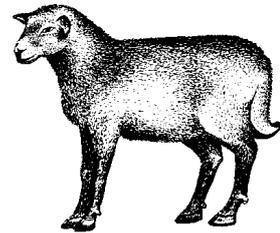

---

b__ku

m__reera

B́ B
 B́ Bi

1. ___ waaki ito mááre.

3. ___ tokosho kewere.

2. ___ baako kewera.

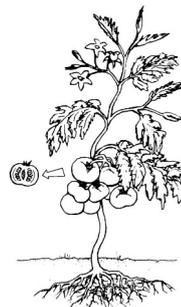
4. ___ naaro aatre.

5. ___ naaro aatra.

Miti Atsi Kayotsi

K'ot'oka 4 – Maa

20 Danotsi (4 gawiya)

1. Ar kiitsa

Eebi nbeki'iruwan? Ee, shutsa . Aap'o maand kolar tohar daniruwotsnton eta. S'een k'aaro bos'eegruwok'o sheengsh k'eba.

Shutson eebi eebi fiinefo? Shutsi naarotsi s'eer? Shutson fiinat it dants k'ac'o fa'a? Fa'o wotal eeg eeg bowotok'o keewuwer?

Arotsi s'iil keewa:

Andr aap'u sheengsh daniya. Ernu bk'aaro s'eega. Guut'ets app'u aani aani s'eega. Err gaareyon s'eega «shutsa» etiru aap'otse «ts» k'aaro shishirute?

Fideliyotsi guud'r s'eega, aak' maarats guud'r s'eega

K'aar k'eba:

Daniyuruwo git wokin keez k'aaro bs'eegor daniruwotsi k'abo geyituwe. Daniyuruwo «ts» k'aaro bs'eegor k'ewere» err daniruwotssh keewo geyituwe. **aatsa, keetsa, k'eetsa**

2. K'ebi Kaasha:

«ts» k'aar detsts k'aar iko s'eegatuwe. «ts» k'aar deshaw aap'o t s'eegor it kisho kaari kishuwere.

k'ac'á ... wodashiya ... yiitsa ... gala ... tootsi maa ... katsiya ... itseka

3. Gala (saat'in 1) Ayatse tuwr muk'o maanda:

Andr k'aaru aak' marats guud'e (shutsa)

Hani kone etefo? Ee, «shutsa».

Daniyuruwo aap'i bado «**shu**» work'aton ipowa. Ernu «**t**sa» etiru aap'i bada. Han e bi'etir?

Daniruwots «**t**sa» err bo'aaniyit. Daniyuruwonu «Ee, **t**sa» etfe bi'etet. Daniyuruwo «**shutsa**» etiru aap'i shirots «**t**sa» err guud'a.

Err daniyuruwo «**t**s» etiru fideliyo work'aton ipowa. «**a**» fideliyan «**t**sa» etiru k'aaro imetuwa.

Han e bi'etir? Daniruwots «**t**sa» err bo'aaniyit. Daniyuruwonu «Ee, **a**» etfe bi'etet. Daniyuruwo «**t**sa» etiru aap'i kayi shirots «**a**» err guud'a.

4. Goonkide'e fiina (saat'in 2)

Daniyuruwo «a» etiru aap'u aak' marats guud'a. Err han kone etefo err, aatuwa. Daniruwotsu aaniwuno. Daniyuruwonu «Ee **a** etefo era.»

Daniyuruwo «**a**» fideliyo shirots «**t**sa» guud'a («**a**» etef fideliyo dashan jindon matsa). Han e bi'etir? Daniruwots «**t**sa» err bo'aaniyit. Daniyuruwonu «Ee, **t**sa» etfe bi'etete.

Daniyuruwo «**t**sa» shirots «**shutsa**» guud'a («**a**» etef fideliyo dashan jindon matsa). Ernu han aak'owe nababefoni err aatuwa. Daniruwotsu aaniwuno. Daniyuruwonu «Ee, **shutsa** etefo»

5. Gala (saat'in 3)

Ik naar wots fideliyi aronat k'aaron t'iwintsa. Daniruwots saat'in keezotse guut'ets aap'i kayotsi bonababituwok'o aata. Bo aronat bok'aaron ik aretsotsi bo keewituwok'o aata. Daniyuruwo «Ee, **ts**» era.

6. Nokoriya (saat'in 4)

Shini nababiru fideliyotsi guud'rni dash boshirots nababeyiruwotsnton wot'de'e guud'er. Saat'in awudotsi shinatsi tooro aak'marats guut'a.

Aap'i kayman bonababituwok'o daniruwotsi aata.

Bobatiyalo fideliman detsts aap'o kiitsr daniruwots bogawituwok'o k'ala

7. Wotok'on nokoriya (saat'in 5)

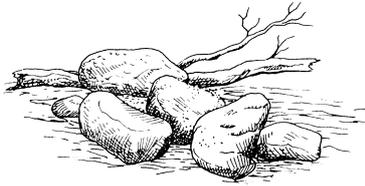
K'osh k'osh k'aar detsts aap'i kayotsi nababon nokoriya. Toorotsi shoyde'e dambe dashan bonababish eekituwotsi aata.

8. Aap' fiina (saat'in -6)

And aap'i kayotsi ikats matsr s'iiletuwo. Dambe aap'i kayotsi nababar dashe ikats gonkide'e nababor. And it tururmanitse it daatsit aap'otsi nababitut.

51

ts Ts

shutsa

1

shutsa
tsa
a

2

a
tsa
shutsa

3

tsa
tsi
tso
tse

4

tsa	tsi	tso	tse
ma	mi	mo	me
ba	bi	bo	be
wa	wi	wo	we

5

atsa	aatsa	atsa	atsaa
ats	aats	tsa	tsaa

6

A wun tse tssh
Awntsetssh

sho kots
shokots

shu tson
shutson

1. Noono Nibndek'a

Daniruwo s'een matsi keewo wokin s'eenaw s'een matsi kewo bonababituwok'o aata. Bnababirumanitse k'osh wotts aap'o galde'e keewa- Aap'manu haniye shin s'eenmatsi keewuman bdetsts biitso awk'o bk'oshk'oshitsok'o keewa.

2. Nababetuwok'o k'alit keewa

Daniruwo s'een haniye dashtsan keewi:

Haniye dashi tururan nababar Aldonat Awuntsetsn eegosh shutso boshap'tsok'o keewuwer.

Daniyuruwo, Daniruwo tururo s'k erde'e botookish wokin git git borr bonababituwok'o k'aluwa. Daniyuruwo turuman bk'aaro eenshde'e daniruwo s'een nababo bin geyiratse.

(Daniruwo dambi turuman s'k etdek' bonababe okon daniyuruwo ik ik aatotsi aatuwa)

3. Tururi aatotsi

Daniruwo tururotsi bonababe okon aat hanotsi aatuno. Aatmanotsno aak'marats guut'oniyere aa'p baaron aatuno.

- Turur hanitse shakots aa maand bowaatsok'o keewuru s'een matsi keewo aawu b wottsok'o kiitsuwer.
- Aldonat Awuntsetsitse shini shak bek'tso kone? (Aldoyi)
- Shakots eegoshe mitats bokesh? (Aldonat Awuntsetsu Shutson boshap'tsosha.)
- Awuntsetsnat Aldon itwotink'e eebi it k'aliyank'o?

4. Guut' Terwera

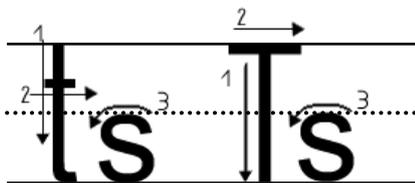
Daniruwo bomas'afatse dashi weeron beyiru aap'o, s'eenaw s'een matsi keewo, wekin s'eenmatsi keewo bodaftarats boguut'etuwok'o k'ala.

Shako waare. Shakots waarno.

Baaku kaakra. Baakots kaakrno.

Ik aawo Aldonat Awntsetsn taro bokot. Tarok bobore shakots kako maants bowaa. Aldo Awntsetssh shako waare ett b keewu. Mann Aldonat Awntsetsn kakats kesht shutson boshawe shakwots mitats bokeshi.

ts

Ts

Awntsetsn kakats

1. Ar kiitsa

Eebi nbeki'iruwan? Ee, dimba . Aap'o maand kolar tohar daniruwotsnton eta. S'een k'aaro bos'eegrwok'o sheengsh k'eba.

Dimbo fiinefo eegoneya? Dimbo jam asho doozo falituwa? Eegoshe? Dimbo eegoshe nogedir? Keewuwer.

Arotsi s'iil keewa:

Andr aap'u sheengsh daniya. Ernu bk'aaro s'eega. Guut'ets app'u aani aani s'eega. Err gaareyon s'eega dimba etiru aap'otse «d» k'aaro shishirute?

Fideliyotsi guud'r s'eega, aak' maarats guud'r s'eega

K'aar k'eba:

Daniyuruwo git wokin keez k'aaro bs'eegor daniruwotsi k'abo geyituwe. Daniyuruwo «d» k'aaro bs'eegor k'ewere» err daniruwotssh keewo geyituwe. **dira, dimdimitiya, dimba**

2. K'ebi Kaasha:

«d» k'aar detsts k'aar iko s'eegatuwe. «d» k'aar deshaw aap'o t s'eegor it kisho kaari kishuwere. gudá ... **k'arintsa** ... dombiya ... k'odra ... **frashiya** ... dawa ... **giyá**

3. Gala (saat'in 1) Ayatse tuwr muk'o maanda:**Andr k'aaru aak' marats guud'e (dimba)**

Hani kone etefo? Ee, «**dimba**».

Daniyuruwo aap'i bado «**mba**» work'aton ipowa. Ernu «**di**» etiru aap'i bada. Han e bi'etir?

Daniruwots «**di**» err bo'aaniyit. Daniyuruwonu «Ee, **di**» etfe bi'etet. Daniyuruwo «**dimba**» etiru aap'i shirots «**di**» err guud'a.

Err daniyuruwo «**d**» etiru fideliyo work'aton ipowa. «**i**» fideliyan «**di**» etiru k'aaro imetuwa. Han e bi'etir? Daniruwots «**di**» err bo'aaniyit. Daniyuruwonu «Ee, **i**» etfe bi'etet. Daniyuruwo «**di**» etiru aap'i kayi shirots «**i**» err guud'a.

4. Goonkide'e fiina (saat'in 2)

Daniyuruwo «i» etiru aap'u aak' marats guud'a. Err han kone etefo err, aatuwa. Daniruwotsu aaniwuno. Daniyuruwonu «Ee **i** etefo era.»

Daniyuruwo «**i**» fideliyo shirots «**di**» guud'a («**i**» etef fideliyu dashan jindon matsa). Han e bi'etir? Daniruwots «**di**» err bo'aaniyit. Daniyuruwonu «Ee, **di**» etfe bi'etete.

Daniyuruwo «**di**» shirots «**dimba**» guud'a («**i**» etef fideliyu dashan jindon matsa). Ernu han aak'owe nababefoni err aatuwa. Daniruwotsu aaniwuno. Daniyuruwonu «Ee, **dimba** etefo»

5. Gala (saat'in 3)

Ik naar wots fideliyi aronat k'aaron t'iwintsa. Daniruwots saat'in keezotse guut'ets aap'i kayotsi bonababituwok'o aata. Bo aronat bok'aaron ik aretsotsi bo keewituwok'o aata. Daniyuruwo «Ee, **d**» era.

6. Nokoriya (saat'in 4)

Shini nababiru fideliyotsi guud'rni dash boshirots nababeyiruwotsnton wot'de'e guud'er. Saat'in awudotsi shinatsi tooro aak'marats guut'a.

Aap'i kayman bonababituwok'o daniruwotsi aata.

Bobatiyalo fideliman detsts aap'o kiitsr daniruwots bogawituwok'o k'ala

7. Wotok'on nokoriya (saat'in 5)

K'osh k'osh k'aar detsts aap'i kayotsi nababon nokoriya. Toorotsi shoyde'e dambe dashan bonababish eekituwotsi aata.

8. Aap' fiina (saat'in -6)

And aap'i kayotsi ikats matsr s'iiletuwo. Dambe aap'i kayotsi nababar dashe ikats gonkide'e nababor. And it tururmanitse it daatsit aap'otsi nababitut.

53

dimba

d D

1

dimba
dim
di
i

2

i
di
dim
dimba

3

di
de
da
do

4

di	de	da	do
tsi	tse	tsa	tso
mi	me	ma	mo
bi	be	ba	bo

5

duudu	duudu	duudu
dudu	duduu	duuduu

6

e wu ko r
ewukor

ind shu no
indshuno

da ni ru
daniru

1. Noonon Nibndek'a

Daniruwo s'een matsi keewo wokin s'eenaw s'eenmatsi keewo bonabobituwok'o aata. Bonababiru manitse ik naari aap' wekin app'i kay wottso galde'e keewa. Bo biitsono keewa.

2. Nababetuwok'o k'alit keewa

Daniruwo s'een haniye dashtsan keewi :

Haniye dashi tururan nababar dani mooke Awuntsetsnat Aldon eeg jango bokeewetsok'o keewitut.

Daniyuruwo, Daniruwo tururo s'k erde'e botookish wokin git git borr bonababituwok'o k'aluwa. Daniyuruwo turuman bk'aaro eenshde'e daniruwo s'een nababo bin geyiratse.

(Daniruwo dambi turuman s'k etdek' bonababe okon daniyuruwo ik ik aatotsi aatuwa)

3. Tururi aatotsi

Daniruwo tururotsi bonababe okon aat hanotsi aatuno. Aatmanotsno aak'marats guut'oniyere aa'p baaron aatuno.

- Tururanitse Awuntsetsnat Aldon eeg bowotok'o keewiru s'een matsi keewo kiitsuwer. (Point to the sentence which tells how Awuntsets and Aldo are related.)
- Aldo eega etniya Awuntsetsi b dash? (Shino ndadiru danan eekuwe dimbo ewkor amatse etni.) (What does Aldo advise Awuntsets?)
- Dimbo eegoshe nogedir? Keewuwer.

4. Guut' Terwera

Daniruwo bomas'afatse dashi weeron beyiru aap'o, s'eenaw s'een matsi keewo, wekin s'eenmatsi keewo bodaftarats boguut'etuwok'o k'ala.

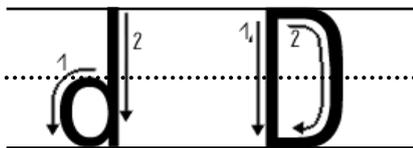
Aldo Awuntsetssh, “Baako tats ambaare,” ett keewure.
Awuntsets Aldosh, “T dimbo baatse,” etra.

Awntsetsnat Aldon indshuno botesh.

Awntsets ik aawo tuwat dani mooke, “Dimbo taash
kewone,” etat Aldosh b keew.

Ere Aldo Awntsetssh, “Shino n daniru danan eekuwe
dimbo ewukor amatse,” ett b dashi.

d

D

n daniru danan

1. Saat'inotse beyiru aap'i kayotsn fiin falet aap'otsi:

Saat'ino s'iiler. Saat'inmanotsits aap'i kayotsi guut'ere. Saat'inmanitsi aap'i kayots ikats nogonkiyal aap'o fiinituwo. Aab tohar ik aap'o fiinar s'iilo. "baa" etiru aap'i kayan "ka" etiru aap'i kayonton gonkide'e "baaka" etiru aap'o guut'o falituwo.

Saat'inotse guut'ets aap'i kaymanotsn ambts aap'o fiino falitute?

Fiinets aap'ots:

dimba, shaka, shakots, baaka, baakots, waaka

(Daniyiruwonat daniruwoots haniye k'osh k'osh aap'otsi fiinono.)

2. Beyoki baashotsi s'eentsa

Aro t'iwintsi wokin s'iil aroniye dambe beyiru sat'notse ar wotts fideliyotsi faac'ar beyoki baashotsi s'eentsr aroniye dashe beyiru aap'o s'eentsuwer.

Aaniyotsi : baako, dimba, shutsa, shaka

3. Nababetuwok'o k'alit keewa

Daniruwootssh haniye dashtsan keewi :

Haniye dashi tururan nababar Aldonat Awuntsetsn eeg keeweyat ewuk bo'amsok'o keewuwer.

4. Tururi aatotsi

Daniruwoots tururotsi bonababe okon aat hanotsi aatuno. Aatmanotsno aak'marats guut'oniyere aa'p baaron aatuno.

- Turur hanitse Aldo eeg b keewutsok'o keewiru s'een matsi keewo kiitsuwer.
- Kakoke tuwat oktsu kone? (Akuni)
- Aku kakoke eek'ale b waa? (Maaay máá.)
- Eegoshe itsh bi'are Aldonat Awuntsetsn kakok bo'am? (Kak s'iila.) Keewuwer.
- Aku gitlo aanar kakok b waarawok'o Aldonat Awuntsetsn eeg k'alo boon geyituw?

5. Een mas'af 1 - T Maa

a.) Kinda: Dani tookman keewa. Mas'afman shinatsi aratse keeweya. Tururan eeg b keewituwok'o itsh areyiruwa? Aab tohar nababar daatsuwo.

b.) Tohar nababa. Shinatsi aro s'iiler. Arman eeg b woto keewewor. K'atsanats eeg b wotituwok'owe itsh bi'areyir? Aab tohar nababar daatsuwer. Daniyiruwo ik'l k'atso nababar gitl k'atso eebi b wotit etatniya it gawiri? Err daniruwootsi aatuwa.

Jam k'atsman hank'on betsuwer.

c.) Nbabiyo it nababe okon haniye dashi aatots aatuwer.

- **Na'u shúútso kone? (Shegreysi.)**
- **Aawuk'owe jaamo bi'aat? (Jeen k'eerte etatni.)**
- **Jaam aato eeg k'ale b dets? (Ash, jeen aatosha.)**
- **Moots kone beefo? (Shegreysi.)**

6. Aap'otsi k'aaron keewewor guut'a

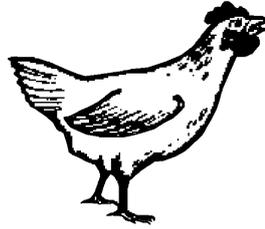
Aap'otsi k'aaron daniruwootssh nnababor daniruwoots jam aap'otsi ik ikon bo dabtarats boguut'etu wok'o iizo im. Daniruwoots aap'man bok'ebetuwok'o, boguut'etu wok'o bodet sayito im.

1. dawuntsa 2. kotsa 3. dadra 4. shika

sha	dim	kots
shu	ka	ba
baa	tsa	waa

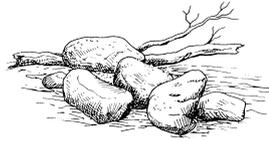
a i e o u

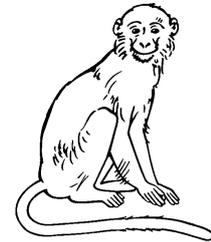
baak__

d__mba

sh__tsa

sh__ka

Awntsets Aldosh ik aawo, "Tarok aku waara," etat b keew.

Ere Aldo, "Aku kako ishra," ett b keewu.

Aldonat Awntsetsn kakoke bobore aku kakoke tuwat okera.

T Maa

1. Ar kiitsa

Eebi nbeki'iruwan? Ee, k'óóra. Aap'o maand kolar tohar daniruwotsnton eta. S'een k'aaro bos'eegruwok'o sheengsh k'eba.

K'óóro ambts tufe b dets? K'ooro meetso mááfa máárake? Keewuwer. Bakonat k'óóro eegoshe shuneyo bok'azfo? K'ooro it baako b máál eebi itk'alit?

Arotsi s'iil keewa:

Andr aap'u sheengsh daniya. Ernu bk'aaro s'eega. Guut'ets app'u aani aani s'eega. Err gaareyon s'eega k'óóra etiru aap'otse «k'» k'aaro shishirute?

Fideliyotsi guud'r s'eega, aak' maarats guud'r s'eega

K'aar k'eba:

Daniyuruwo git wokin keez k'aaro bs'eegor daniruwotsi k'abo geyituwe. Daniyuruwo «k'» k'aaro bs'eegor k'ewere» err daniruwotssh keewo geyituwe. **k'ula, k'ok'ra, k'ooma**

2. K'ebi Kaasha:

«k'» k'aar detsts k'aar iko s'eegatuwe. «k'» k'aar deshaw aap'o t s'eegor it kisho kaari kishuwere.

dats maa ... k'ork'ora ... bak'ura ... tok'á ... k'oya ... fuya ... giza

3. Gala (saat'in 1) Ayatse tuwr muk'o maanda:

Andr k'aaru aak' marats guud'e (k'óóra)

Hani kone etefo? Ee, «k'óóra».

Daniyuruwo aap'i bado «ra» work'aton ipowa. Ernu «k'óó» etiru aap'i bada. Han e bi'etir?

Daniruwots «k'óó» err bo'aaniyit. Daniyuruwonu «Ee, k'óó» etfe bi'etet. Daniyuruwo «k'óóra»

etiru aap'i shirots «k'óó» err guud'a.

Err daniyuruwo «k'» etiru fideliyo work'aton ipowa. «óó» fideliyan «k'óó» etiru k'aaro imetuwa.

Han e bi'etir? Daniruwots «k'óó» err bo'aaniyit. Daniyuruwonu «Ee, óó» etfe bi'etet. Daniyuruwo

k'óó etiru aap'i kayi shirots **óó** err guud'a.

4. Goonkide'e fiina (saat'in 2)

Daniyuruwo «oo» etiru aap'u aak' marats guud'a. Err han kone etefo err, aatuwa.

Daniruwotsu aaniwuno. Daniyuruwonu «Ee oo etefo era.»

Daniyuruwo «oo» fideliyo shirots «k'oo» guud'a («oo» etef fideliyo dashan jindon matsa). Han e

bi'etir? Daniruwots «k'oo» err bo'aaniyit. Daniyuruwonu «Ee, k'oo» etfe bi'etete.

Daniyuruwo «k'oo» shirots «k'óóra» guud'a («oo» etef fideliyo dashan jindon matsa). Ernu han

aak'owe nababefoni err aatuwa. Daniruwotsu aaniwuno. Daniyuruwonu «Ee, k'óóra etefo»

5. Gala (saat'in 3)

Ik naar wots fideliyi aronat k'aaron t'iwintsa. Daniruwots saat'in keezotse guut'ets aap'i kayotsi

bonababituwok'o aata. Bo aronat bok'aaron ik aretsotsi bo keewituwok'o aata. Daniyuruwo «Ee,

k'» era.

6. Nokoriya (saat'in 4)

Shini nababiru fideliyotsi guud'rni dash boshirots nababeyiruwotsnton wot'de'e guud'er. Saat'in awudotsi shinatsi tooro aak'marats guud'a.

Aap'i kayman bonababituwok'o daniruwotsi aata.

Bobatiyalo fideliman detsts aap'o kiitsr daniruwots bogawituwok'o k'ala

7. Wotok'on nokoriya (saat'in 5)

K'osh k'osh k'aar detsts aap'i kayotsi nababon nokoriya. Toorotsi shoyde'e dambe dashan

bonababish eekituwotsi aata.

8. Aap' fiina (saat'in -6)

And aap'i kayotsi ikats matsr s'iiletuwo. Dambe aap'i kayotsi nababar dashe ikats gonkide'e

nababor. And it tururmanitse it daatsit aap'otsi nababitut.

k' K'

k'óóra

1

k'óóra
k'óó
óó

2

óó
k'óó
k'óóra

3

k'oo
k'aa
k'ee
k'ii

4

k'oo	k'aa	k'ee	k'ii
doo	daa	dee	dii
tsoo	tsaa	tsee	tsii
moo	maa	mee	mii

5

k'ook'	k'ook'	k'ook'
k'ook'o	k'ok'o	k'ok'oo

6

da k'u wats
dak'uwats

e t t
ett

k'aaw dek
k'aawdek

1. Noono Nibndek'a

Daniruwo s'een matsi keewo wokin s'eenaw s'eenmatsi keewo bonabobituwok'o aata. Bonababiru manitse ik naari aap' wekin app'i kay wottso galde'e keewa. Bo biitsono keewa.

2. Nababetuwok'o k'alit keewa

Daniruwo haniye dashtsan keewi :

Haniye dashi tururan nababar Aldo eeg b' máátsok'o keewuwo.

Daniyiruwo, Daniruwo tururo s'k erde'e botookish wokin git git bora bonababituwo k'aluwa. Daniyiruwo turuman bk'aaro eenshe'e daniruwo nababo bin geyiratse.

(Daniruwo dambi turuman s'k etdek' bonababe okon daniyiruwo ik ik aatotsi aatuwa)

3. Tururi aatotsi

Daniruwo tururotsi bonababe okon aat hanotsi aatuno. Aatmanotsno aak'marats guut'oniyere aa'p baaron aatuno.

- K'óoro eegosh b tek'tsok'o keewuwo s'een matsi keewo kiitsuwer.
- Aldo bo'maa uratse ee b' fiinir b'tesh? (Work'ata b'nababir.)
- K'ooro mitatse eebi b' daats? Keewuwo. (Dak'uwa, Etni b'worsh daatsats.)
- Aldo dak'uwo shutson b' shap'ftse shino wotts keewo eebi? B' shap'e hakewo? (Daatsatse dak'uwo mec'dekt b'máá. Ilo k'óoro tek'at.)
- Eegoshe itsh bi'ar Aldo dak'uwi shirots bi'am?

4. Guut' Terwera

Daniruwo bomas'afatse dashi weeron beyiru aap'o, s'eenaw s'een matsi keewo, wekin s'eenmatsi keewo bodaftarats boguut'etuwok'o k'ala.

Aake tob kemiruwo?

Kone tob kemiruwo?

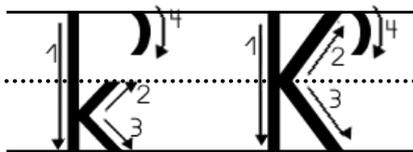
Aldo bo maa uratse work'ato b nababir b́ tesh.

Ere bo mooki dak'uwats k'oor iko waat be b dek'.

Ett dak'uwo datsats b oorsh.

Aldo dak'uman bek't amt k'aawdek' b́ máá.

Ett shutson dak'uwo b shawe k'ooro tek'at b́ biid.

k'

K'

dak'uman bek't

1. Ar kiitsa

Eebi nbeki'iruwan? Ee, faara. Aap'o maand kolar tohar daniruwo tsnton eta. S'een k'aaro bos'eegruwok'o sheengsh k'eba.

Faaro be'e danfte? Bonaarotsi keewuwer. Faaro eegoneya fiinefo? It dani moowotse faar kariru naana'o fa'a? Eegoshe? Keewuwer.

Arotsi s'iil keewa:

Andr aap'u sheengsh daniya. Ernu bk'aaro s'eega. Guut'ets app'u aani aani s'eega. Err gaareyon s'eega faara etiru aap'otse «f» k'aaro shishirute?

Fideliyotsi guud'r s'eega, aak' maarats guud'r s'eega

K'aar k'eba:

Daniyiruwo git wokin keez k'aaro bs'eegor daniruwo tsni k'abo geyituwe. Daniyiruwo «f» k'aaro bs'eegor k'ewere» err daniruwo tsni keewo geyituwe. **fengesha, dafk'a, farsha**

2. K'ebi Kaasha:

«f» k'aar detsts k'aar iko s'eegatuwe. «f» k'aar deshaw aap'o t s'eegor it kisho kaari kishuwere.

kifa ... **k'eetsa** ... **daasha** ... worfa ... **k'oya** ... gofa ... fengesha

3. Gala (saat'in 1) Ayatse tuwr muk'o maanda:

Andr k'aaru aak' marats guud'e (faara)

Hani kone etefo? Ee, «faara».

Daniyiruwo aap'i bado «ra» work'aton ipowa. Ernu «faa» etiru aap'i bada. Han e bi'etir?

Daniruwo tsni «faa» err bo'aaniyit. Daniyiruwo «Ee, faa» etfe bi'etir. Daniyiruwo «faara» etiru aap'i shirots «faa» err guud'a.

Err daniruwo «f» etiru fideliyo work'aton ipowa. «aa» fideliyan «faa» etiru k'aaro imetuwa.

Han e bi'etir? Daniruwo tsni «faa» err bo'aaniyit. Daniyiruwo «Ee, aa» etfe bi'etir. Daniyiruwo «faa» etiru aap'i kayi shirots «aa» err guud'a.

4. Goonkide'e fiina (saat'in 2)

Daniyiruwo «aa» etiru aap'u aak' marats guud'a. Err han kone etefo err, aatuwa.

Daniruwo tsni aaniwuno. Daniyiruwo «Ee aa etefo era.»

Daniyiruwo «aa» fideliyo shirots «faa» guud'a («aa» etef fideliyo dashan jindon matsa). Han e bi'etir? Daniruwo tsni «faa» err bo'aaniyit. Daniyiruwo «Ee, faa» etfe bi'etir.

Daniyiruwo «faa» shirots «faara» guud'a («aa» etef fideliyo dashan jindon matsa). Ernu han aak'owe nababefoni err aatuwa. Daniruwo tsni aaniwuno. Daniyiruwo «Ee, faara etefo»

5. Gala (saat'in 3)

Ik naar wots fideliyo aronat k'aaron t'iwintsa. Daniruwo tsni saat'in keezotse guut'ets aap'i kayotsi bonababituwok'o aata. Bo aronat bok'aaron ik aretsotsi bo keewituwok'o aata. Daniyiruwo «Ee, f» era.

6. Nokoriya (saat'in 4)

Shini nababiru fideliyotsi guud'rni dash boshirots nababeyiruwo tsnton wot'de'e guud'er. Saat'in awudotsi shinatsi tooro aak'marats guud'a.

Aap'i kayman bonababituwok'o daniruwo tsni aata.

Bobatiyalo fideliman detsts aap'o kiitsr daniruwo tsni bogawituwok'o k'ala

7. Wotok'on nokoriya (saat'in 5)

K'osh k'osh k'aar detsts aap'i kayotsi nababon nokoriya. Toorotsi shoyde'e dambe dashan bonababish eekituwo tsni aata.

8. Aap' fiina (saat'in -6)

And aap'i kayotsi ikats matsr s'iiletuwo. Dambe aap'i kayotsi nababar dashe ikats gonkide'e nababor. And it tururmanitse it daatsit aap'otsi nababitu.

58

f F

faara

1

faara
faa
aa

2

aa
faa
faara

3

faa
fii
fee
fuu

4

faa	fii	fee	fuu
k'aa	k'ii	k'ee	k'uu
daa	dii	dee	duu
tsaa	tsii	tsee	tsuu

5

fifii	fifii	fifii
fifi	fiifi	fiifii

6

a sha tse
ashatse

fii no
fiino

kar de k'a t
kardek'at

1. Noono Nibndek'a

Daniruwo s'een matsi keewo wokin s'eenaw s'eenmatsi keewo bonabobituwok'o aata. Bonababiru manitse ik naari aap' wekin app'i kay wottso galde'e keewa. Bo biitsono keewa.

2. Nababetuwok'o k'alit keewa

Daniruwo s'een haniye dashtsan keewi :

Haniye dashi turur han nababar Awuntsetssh eeg kewetsok'o keewuwer.

Daniyuruwo, Daniruwo tururo s'k erde'e botookish wokin git git borr bonababituwok'o k'aluwa. Daniyuruwo tururman bk'aaro eenshe'e daniruwo s'een nababo bin geyiratse.

(Daniruwo s'een dambi turuman s'k etdek' bonababe okon daniyuruwo ik ik aatotsi aatuwa)

3. Tururi aatotsi

Daniruwo s'een tururotsi bonababe okon aat hanotsi aatuno. Aatmanotsno aak'marats guut'oniyere aa'p baaron aatuno.

- Biish faaro keweyish koni bi'attsok'o keewuru s'een matsi keewo kiitsuwer?
- Awuntsetssh faaro kewutso kone?(Bi eshuwi.)
- Awuntsets biish kewets faarmani eyukneya shino b bek'? (Fokoniye kak'etsi ashikukna.)
- Awuntsetssh faari andro kewere bi'it'tsok'o aak'oneya it dan? (Maa fíno bfinora.)
- It eshu itsh faar andro b kewiyal eebi itk'alit?

4. Guut' Terwera

Daniruwo s'een bomas'afatse dashi weeron beyiru aap'o, s'eenaw s'een matsi keewo, wekin s'eenmatsi keewo bodaftarats boguut'etuwok'o k'ala.

Awure maats dek'o?

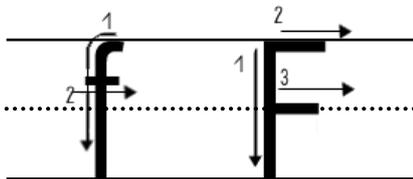
Eebi maats dek'o?

Ik aawo Awntsets foke bak'etse ashiku b kariru faaro
b bek'.

Etaat mook waat b eshush, "Taash faaro kewowe,
faar iku ashatse bek're," etat b keew.

Ere faar mani kewere kardek'at maa fiino b fiin.

f

F

fiino b fiin

1. Saat'inotse beviru aap'i kayotsn fiin falet aap'otsi:

Saat'ino s'iiler. Saat'inmanotsits aap'i kayotsi guut'ere. Saat'inmanitsi aap'i kayots ikats nogonkiyal aap'o fiinituwo. Aab tohar ik aap'o fiinar s'iilo. "bee" etiru aap'i kayan "ra" etiru aap'i kayonton gonkide'e "beera" etiru aap'o guut'o falituwo.

Saat'inotse guut'ets aap'i kaymanotsn ambts aap'o fiino falitute?

Fiinets aap'ots:

k'oorá, faara, eshush, beera, kuuton

(Danyiruwonat daniruwo wots haniye k'osh k'osh aap'otsi fiinono.)

2. Beyoki baashotsi s'eentsa

Aro t'iwintsi wokin s'iil aroniye dambe beyiru sat'notse ar wotts fideliyotsi faac'ar beyoki baashotsi s'eentsr aroniye dashe beyiru aap'o s'eentsuwer.

Aaniyotsi : máá, faara, koorá, maa

3. Tururi aatotsi

Daniruwo wots tururotsi bonababe okon aat hanotsi aatuno. Aatmanotsno aak'marats guut'oniyere aa'p baaron aatuno.

Aaniyotsi:

Kone dak'uwats keshtso? Dak'uwats keshtso **Aldo**.

Aake Awuntsets b tesh? Awuntsets **dani mooka** b tesh.

Eebi Aldo b máá? Aldo **dak'uwa** b máá.

4. Een mas'af 2 - T Maa

a.) **Kinda:** Mas'afan beshts gawiyotse nababero. B tooko eeg b teshtsok'o keewewor. Tururanitse kon b beyiruwok'o gawirute? Aab tohar nababar daatsuwo.

b.) **Tohar nababa.** Shinatsi aro kiitsa, err eebi han jii'atsi k'atso b wotituwo k'owe itsh bi'ar? Aab tohar nababar daatsuwo.

Danyiruwo shinatsi k'atso nababar daniruwo wotsn han jii'atse eeg b wotituwok'o gawirute? Err aata. Aab tohar nababar daatsuwo. Jam k'atsman hank'on betsuwer.

c.) **Nababar aaniyonat keeweyona:**

Tururo nababdek' eeke okon haniye dashi bo'ats keeweyet aatotsi aata.

- **Moo eeg eegneya agefo? (Mitona, k'ork'orona, tootsona.)**
- **Maa gitsotse eebi fa'o? (Maa k'ac'k'ac'onat ashona.)**
- **It moo eebi bi'ar?**
- **It moo ambts fengeshe b dets? Aambts maskotiye b dets?**

5. Aap'otsi k'aaron keewewor guut'a

Aap'otsi k'aaron daniruwo wotsn nnababor daniruwo wots jam aap'otsi ik ikon bo dabtarats boguut'etu wok'o iizo im. Daniruwo wots aap'man bok'ebetuwok'o, boguut'etu wok'o bodet sayito im.

1. k'eeke 2. k'eenk'a 3. faara 4. fuura

60

Aani S'iila

a aa áá

k'oo	faa	bee
e	ra	kuu
ra	shush	ton

m_____

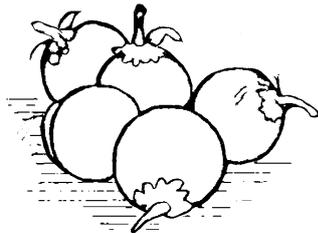
faar_____

koor_____

m_____

Aldo Awntsets eshuwi b' tesh. Ik aawo Aldo dak'owo móósh dak'owi mitsts b' kesh. Ett dak'owo b' máá. Dak'uman b' mááfe Awntsets dani mooke b waa. Ere Aldo dak'owo datsats b' shawe b máá.

1. Kone dak'uwats keshtso? Dak'uwats keshtso _____.
2. Aake Awntsets b tesh? Awntsets _____ b tesh.
3. Eebi Aldo b' máá? Aldo _____ b' máá.

T Maa

1. Ar kiitsa

Eebi nbeki'iruwan? Ee, boomba . Aap'o maand kolar tohar daniruwotsnton eta. S'een k'aaro bos'eegrwok'o sheengsh k'eba.

Boombu be'e danfte? Awure b be'efo? Keewuwer. Boombo eeg b mááfok'o danfte? Keewuwer. Boombo eebi bi'ar? Keewuwer.

Arotsi s'iil keewa:

Andr aap'u sheengsh daniya. Ernu bk'aaro s'eega. Guut'ets app'u aani aani s'eega. Err gaareyon s'eega boomba etiru aap'otse «mb» k'aaro shishirute?

Fideliyotsi guud'r s'eega, aak' maarats guud'r s'eega

K'ar k'eba:

Daniyiruwo git wokin keez k'aaro bs'eegor daniruwoysi k'abo geyituwe. Daniyiruwo «mb» k'aaro bs'eegor k'ewere» err daniruwoyssh keewo geyituwe. **bimba, d'uumba, gumba**

2. K'ebi Kaasha:

«mb» k'ar detsts k'ar iko s'eegatuwe. «mb» k'ar deshaw aap'o t s'eegor it kisho kaari kishuwere.

dataniya ... k'ulfiya ... zambila ... dombiya ... giyá ... s'umba ... wekamba

3. Gala (saat'in 1) Ayatse tuwr muk'o maanda:**Andr k'aaru aak' marats guud'e (boomba)**

Hani kone etefo? Ee, «boomba».

Daniyiruwo aap'i bado «mba» work'aton ipowa. Ernu «boo» etiru aap'i bada. Han e bi'etir?

Daniruwoyts «boo» err bo'aaniyit. Daniyiruwonu «Ee, boo» etfe bi'etet. Daniyiruwo «boomba» etiru aap'i shirots «boo» err guud'a.

Err daniyiruwo «b» etiru fideliyo work'aton ipowa. «oo» fideliyan «boo» etiru k'aaro imetuwa.

Han e bi'etir? Daniruwoyts «boo» err bo'aaniyit. Daniyiruwonu «Ee, oo» etfe bi'etet. Daniyiruwo «boo» etiru aap'i kayi shirots «oo» err guud'a.

4. Goonkide'e fiina (saat'in 2)

Daniyiruwo «a» etiru aap'u aak' marats guud'a. Err han kone etefo err, aatuwa. Daniruwoytsu aaniwuno. Daniyiruwonu «Ee «a» etefo era.»

Daniyiruwo «a» fideliyo shirots «mba» guud'a («a» etef fideliyo dashan jindon matsa). Han e bi'etir? Daniruwoyts «mba» err bo'aaniyit. Daniyiruwonu «Ee, mba» etfe bi'etete.

Daniyiruwo «mba» shirots «boomba» guud'a («a» etef fideliyo dashan jindon matsa). Ernu han aak'owe nababefoni err aatuwa. Daniruwoytsu aaniwuno. Daniyiruwonu «Ee, boomba etefo»

5. Gala (saat'in 3)

Ik naar wots fideliyo aronat k'aaron t'iwintsa. Daniruwoyts saat'in keezotse guut'ets aap'i kayotsi bonababituwok'o aata. Bo aronat bok'aaron ik aretsotsi bo keewituwok'o aata. Daniyiruwo «Ee, mb» era.

6. Nokoriya (saat'in 4)

Shini nababiru fideliyotsi guud'rni dash boshirots nababeyiruwoytsnton wot'de'e guud'er. Saat'in awudotsi shinatsi tooro aak'marats guut'a.

Aap'i kayman bonababituwok'o daniruwoytsi aata.

Bobatyalo fideliman detsts aap'o kiitsr daniruwoyts bogawituwok'o k'ala

7. Wotok'on nokoriya (saat'in 5)

K'osh k'osh k'ar detsts aap'i kayotsi nababon nokoriya. Toorotsi shoyde'e dambe dashan bonababish eekituwoytsi aata.

8. Aap' fiina (saat'in -6)

And aap'i kayotsi ikats matsr s'iiletuwo. Dambe aap'i kayotsi nababar dashe ikats gonkide'e nababor. And it tururmanitse it daatsit aap'otsi nababitut.

61

mb

boomba

1

boomba
mba
ba
a

2

a
ba
mba
boomba

3

mba
mbe
mb
mbu

4

mba	mbe	mb	mbu
k'a	k'e	k'	k'u
da	de	d	du
tza	tse	ts	tsu

5

be	ba	bi	bu
mbe	mba	mbi	mbu

6

shom brats
shombrats

waa b ke
waabke

tak bk'r
takbk'r

1. Noono Nibndek'a

Daniruwo s'een matsi keewo wokin s'eenaw s'eenmatsi keewo bonabobituwok'o aata. Bonababiru manitse ik naari aap' wekin app'i kay wottso galde'e keewa. Bo biitsono keewa.

2. Nababetuwok'o k'alit keewa

Daniruwo s'een haniye dashtsan keewi :

Haniye dashi tururan nababar Aldo eeg b' shattsok'o keewuwer

Daniyuruwo, Daniruwo tururo s'k erde'e botookish wokin git git borr bonababituwok'o k'aluwa. Daniyuruwo turuman bk'aaro eenshde'e daniruwo s'een nababo bin geyiratse.

(Daniruwo dambi turuman s'k etdek' bonababe okon daniyuruwo ik ik aatotsi aatuwa)

3. Tururi aatotsi

Daniruwo tururotsi bonababe okon aat hanotsi aatuno. Aatmanotsno aak'marats guut'oniyere aa'p baaron aatuno.

- Aldo tookon eego b beshok'o keewuru s'een matsi keewo kiitsuwer.
- Eegoshe Aldo boombu tufani t tiitseti ett mito k'awbdek'? (Aldo bomaa uratse b'kaashfere boombu b tookon waat b besh man eebi, "boomban amsoto b beshiri" ett beebuts.)
- Aldo fiints fiinhan sheenge mo gonde? Eegoshe?

4. Guut' Terwera

Daniruwo bomas'afatse dashi weeron beyiru aap'o, s'eenaw s'een matsi keewo, wekin s'eenmatsi keewo bodaftarats boguut'etuwok'o k'ala.

Awntsets, “Aake tob kemiruwo?” etat bi’aat.

Aldo, “Awure maats dek’o?” et bi’aat.

Aldo un aawo bomaa uratse **́** kaashfo.

́ kaashfe boombu **́** tookon waat b besh.

Man eebi, “Boomban ambtsoto b beshiri,” et beebúts.

Aanat b waare, “Taa b tufani **́** tiitseti,” ett mito k’awbdek’.

Mito kurdek’ **́** befe waabke **́** shombrats tak**́**k’r.

mb

boomban ambtsoto

1. Ar kiitsa

Eebi nbeki'iruwan? Ee, gaasha . Aap'o maand kolar tohar daniruwo'snton eta. S'een k'aaro bos'eegruwok'o sheengsh k'eba.

Gaasho it galotse goshefa? Jam ashe gosh fonmo ikik ashe? Gaash goshosh no k'al geyit keewotsi shine shutson keewuwer. Gaashi mishemo bok'oli mishe it shun? Eegosh b wotok'o keewuwer.

Arotsi s'iil keewa:

Andr aap'u sheengsh daniya. Ernu bk'aaro s'eega. Guut'ets app'u aani aani s'eega. Err gaareyon s'eega gaasha etiru aap'otse «g» k'aaro shishirute?

Fideliyotsi guud'r s'eega, aak' maarats guud'r s'eega

K'aar k'eba:

Daniyuruwo git wokin keez k'aaro bs'eegor daniruwo'sti k'abo geyituwe. Daniyuruwo «g» k'aaro bs'eegor k'ewere» err daniruwo'ssh keewo geyituwe. **gook'a, gaga, goosha**

2. K'ebi Kaasha:

«g» k'aar detsts k'aar iko s'eegatuwe. «g» k'aar deshaw aap'o t s'eegor it kisho kaari kishuwere.

gofa ... aga ... **k'eyi maa** ... goongra ... **fira** ... gaawa ... **bak'ura**

3. Gala (saat'in 1) Ayatse tuwr muk'o maanda:

Andr k'aaru aak' marats guud'e (gaasha)

Hani kone etefo? Ee, «gaasha».

Daniyuruwo aap'i bado «sha» work'aton ipowa. Ernu «gaa» etiru aap'i bada. Han e bi'etir?

Daniruwo'st «gaa» err bo'aaniyit. Daniyuruwonu «Ee, gaa» etfe bi'etet. Daniyuruwo «gaasha» etiru aap'i shirots «gaa» err guud'a.

Err daniyuruwo «g» etiru fideliyo work'aton ipowa. «aa» fideliyan «gaa» etiru k'aaro imetuwa.

Han e bi'etir? Daniruwo'st «gaa» err bo'aaniyit. Daniyuruwonu «Ee, aa» etfe bi'etet. Daniyuruwo «gaa» etiru aap'i kayi shirots «aa» err guud'a.

4. Goonkide'e fiina (saat'in 2)

Daniyuruwo «aa» etiru aap'u aak' marats guud'a. Err han kone etefo err, aatuwa.

Daniruwo'stu aaniwuno. Daniyuruwonu «Ee aa etefo era.»

Daniyuruwo «aa» fideliyo shirots «gaa» guud'a («aa» etef fideliyo dashan jindon matsa). Han e

bi'etir? Daniruwo'st «gaa» err bo'aaniyit. Daniyuruwonu «Ee, gaa» etfe bi'etete.

Daniyuruwo «gaa» shirots «gaasha» guud'a («aa» etef fideliyo dashan jindon matsa). Ernu han

aak'owe nababefoni err aatuwa. Daniruwo'stu aaniwuno. Daniyuruwonu «Ee, gaasha etefo»

5. Gala (saat'in 3)

Ik naar wots fideliyi aronat k'aaron t'iwintsa. Daniruwo'st saat'in keezotse guut'ets aap'i kayotsi bonababituwok'o aata. Bo aronat bok'aaron ik aretsotsi bo keewituwok'o aata. Daniyuruwo «Ee, g» era.

6. Nokoriya (saat'in 4)

Shini nababiru fideliyotsi guud'rni dash boshirots nababeyuruwo'snton wot'de'e guud'er. Saat'in awudotsi shinatsi tooro aak'marats guud'a.

Aap'i kayman bonababituwok'o daniruwo'sti aata.

Bobatiyalo fideliman detsts aap'o kiitsr daniruwo'st bogawituwok'o k'ala

7. Wotok'on nokoriya (saat'in 5)

K'osh k'osh k'aar detsts aap'i kayotsi nababon nokoriya. Toorotsi shoyde'e dambe dashan bonababish eekituwo'sti aata.

8. Aap' fiina (saat'in -6)

And aap'i kayotsi ikats matsr s'iiletuwo. Dambe aap'i kayotsi nababar dashe ikats gonkide'e nababor. And it tururmanitse it daatsit aap'otsi nababitut.

g G

gaasha

1
gaasha
gaa
aa

2
aa
gaa
gaasha

3
gaa
guu
gee
gii

4

gaa	guu	gee	gii
mbaa	mbuu	mbee	mbii
faa	fuu	fee	fii
k'aa	k'uu	k'ee	k'ii

5

gege	gege	gege
geege	gegee	geege

6

tu gur r
tugurr

gum bo no
gumbono

da ne kno
danekno

1. Noono Nibndek'a

Daniruwo s'een matsi keewo wokin s'eenaw s'een matsi kewo bonababituwok'o aata. Bnababirumanitse k'osh wotts aap'o galde'e keewa- Aap'manu haniye shin s'eenmatsi keewuman bdetsts biitso awk'o bk'oshk'oshitsok'o keewa.

2. Nababetuwok'o k'alit keewa

Daniruwo s'een haniye dashtsan keewi :

Haniye dashi tururan nababar Aldo eshu tuguretsk bwotonat galetsk bwoto keewuwer.

Daniyuruwo, Daniruwo s'een tururo s'k erde'e botookish wokin git git borr bonababituwok'o k'aluwa. Daniyuruwo turuman bk'aaro eenshde'e daniruwo s'een nababo bin geyiratse.

(Daniruwo s'een dambi turuman s'k etdek' bonababe okon daniyuruwo ik ik aatotsi aatuwa)

3. Tururi aatotsi

Daniruwo s'een tururotsi bonababe okon aat hanotsi aatuno. Aatmanotsno aak'marats guut'oniyere aa'p baaron aatuno.

- Aldo eshu eeg naari maay goshon b' danetsok'o keewuru s'een matsi keewo kiitsuwer.
- Aldo naarots eegneya bodane? (Goshona)
- Aldo eshu eegneya gaasho b' butsofo? (Guumbona)
- Eegoshe itsh bi'ar Aldo eshu tuguro b' k'az? (Ashe boga/ ayi gaasho b'daatsfosha.)
- Aldo eshu uremo wihe itsh bi'ar? Keewuwer.

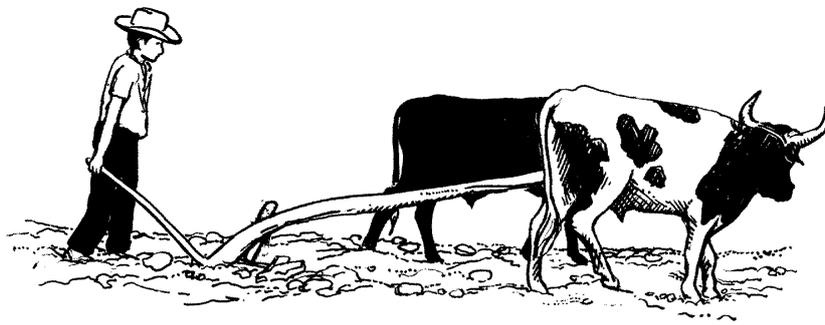
4. Guut' Terwera

Daniruwo s'een bomas'afatse dashi weeron beyiru aap'o, s'eenaw s'een matsi keewo, wekin s'eenmatsi keewo bodafatarats boguut'etuwok'o k'ala.

Aldo Awuntsetsi bek're.

Aldo kano bek're.

Aldo asho bek're.

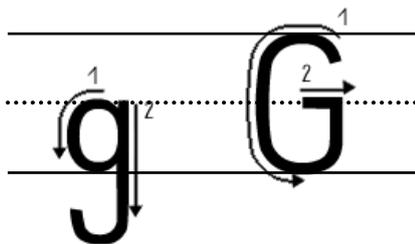
Aldo naarots goshon danekno.

Á wotefere Aldo eshu gaash goshen daneka.

Un nato Aldo eshu gaasho ashe damba bako ashe
dasho marka.

Ashe bog á datsiru gaasho gumbona á butsofo.

Manatse tuutso tugurr danaka.

g

G

gaash goshen

1. Saat'inotse beviru aap'i kayotsn fiin falet aap'otsi:

Saat'ino s'iiler. Saat'inmanotsits aap'i kayotsi guut'ere. Saat'inmanitsi aap'i kayots ikats nogonkiyal aap'o fiinituwo. Aab tohar ik aap'o fiinar s'iilo. "baa" etiru aap'i kayan "ka" etiru aap'i kayonton gonkide'e "baaka" etiru aap'o guut'o falituwo.

Saat'inotse guut'ets aap'i kaymanotsn ambts aap'o fiino falitute?

Fiinets aap'ots: **gaasha, boomba, baaka, noona, oosha**

(Danyiruwonat daniruwo wots haniye k'osh k'osh aap'otsi fiinono.)

2. Beyoki baashotsi s'eentsa

Aro t'iwintsi wokin s'iil aroniye dambe beyiru sat'notse ar wotts fideliyotsi faac'ar beyoki baashotsi s'eentsr aroniye dashe beyiru aap'o s'eentsuwer.

Aaniyotsi : gaasha, boomba, noona, oosha

3. Beyoki baash s'eentsa:

Tatsa: Daniruwo wots s'een matsi keewotsi nababituno, aap'wotsi arwotsnton jagituno aninu aap'wotsi beyoki baashats s'eentsr s'een mats keewotsi s'eentsituno.

Arotsi s'iiler. Armanotsnton amet aap'otsi iimets git aap'otsitse faac'de'e bewoki baashok guud'er.

Aaniyotsi :

Awuntsetsnat Aldon **gaash** shoko taro dek' bobod. Ett taroke **waako** daats bodek'.

Waakman mook **ooshon** kurdek' waat ito bofiin. Ett Aldonat Awuntsetsn kakok aani amt gaasho **gumbon** bobuts. Bobutsts gaashman kempt Awuntsetsn **faaro** bokew.

4. Een mas'af 1 - Moowotsi

a.) **Kinda:** Dani tookman keewa. Mas'afman shinatsi aratse keeweya. Tururan eeg b keewituwok'o itsh areyiruwa? Aab tohar nababar daatsuwo.

b.) **Tohar nababa.** Shinatsi aro s'iiler. Arman eeg b woto keewewor. K'atsanats eeg b wotituwok'owe itsh bi'areyir? Aab tohar nababar daatsuwer. Danyiruwo ik'l k'atso nababar gitl k'atso eebi b wotit etatniya it gawiri? Err daniruwo wotsi aatuwa.

Jam k'atsman hank'on betsuwer.

c.) Nbabiyi it nababe okon haniye dashi aatots aatuwer.

- **Aaw naari mee n dets? (Taa t dets tootsi maa, k'ork'ori maa .)**
- **K'osh k'osh maa naarotsi keewuwer. Eeg eegneya bofine? (Dadri maa, k'ork'ori maa, tootsi maa toots moo b fiine tok'ona, eeltona, tootsona.)**
- **Maa tooko tootson doozonat k'ork'oron doozi k'al o eebi? (Aawushatse aawatsnat jongatse noo bazituwe.)**
- **Ashots dadri moo bo'agir eegoshe? Biits ek'alniya kindet? (Bits beeyosha, goondo doozrni.)**

5. Aap'otsi k'aaron keewewor guut'a

Aap'otsi k'aaron daniruwo wots n nababor daniruwo wots jam aap'otsi ik ikon bo dabtarats boguut'etu wok'o iizo im. Daniruwo wots aap'man bok'ebetuwok'o, boguut'etu wok'o bodet sayito im.

1. gaasha 2. gewesha 3. aamba 4. dimba

gaa	boom	ka
noo	sha	ba
baa	na	oo

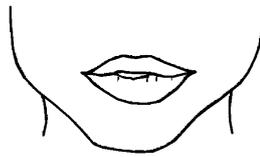
aa oo uu ii

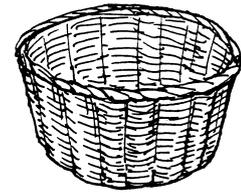
g__sha

b__mba

n__na

__sha

waako	ito	gumbon
ooshon	faaro	gaash

Awntsetsnat Aldon _____ shooko taro dek' bobod. Ett taroke _____ daats bodek'. Waakman mook _____ kurdek' waat _____ bofiin. Ett Aldonat Awuntsetsn kakok aani amt gaasho _____ bobuts. Bobutsts gaashman kemt Awntsetssh _____ bokew.

Moowotsi

1. Ar kiitsa

Eebi nbeki'iruwan? Ee, na'a. Aap'o maand kolar tohar daniruwotsnton eta. S'een k'aaro bos'eegruwok'o sheengsh k'eba.

Na'o danfte? Keewuwer. Itiy na'otsi aayifte? Ak'alniya. Na'i fiinef fiinotsi Keewuwer.

Arotsi s'iil keewa:

Andr aap'u sheengsh daniya. Ernu bk'aaro s'eega. Guut'ets app'u aani aani s'eega. Err gaareyon s'eega na'a etiru aap'otse «'» k'aaro shishirute?

Fideliyotsi guud'r s'eega, aak' maarats guud'r s'eega

K'aar k'eba:

Daniyiruwo git wokin keez k'aaro bs'eegor daniruwotsi k'abo geyituwe. Daniyiruwo «'» k'aaro bs'eegor k'ewere» err daniruwotssh keewo geyituwe. **ta'a, na'a, mo'a**

2. K'ebi Kaasha:

«' »k'aar detsts k'aar iko s'eegatuwe. «' » k'aar deshaw aap'o t s'eegor it kisho kaari kishuwere.

di'a ... sha'a ... **duunkaniya ... maa k'ac'a ... tuu'a ... giza**

3. Gala (saat'in 1) Ayatse tuwr muk'o maanda:

Andr k'aaru aak' marats guud'e (na'a)

Hani kone etefo? Ee, «na'a».

Daniyiruwo aap'i bado «n» work'aton ipowa. Ernu «a'a» etiru aap'i bada. Han e bi'etir?

Daniruwots «a'a» err bo'aaniyit. Daniyiruwonu «Ee, a'a» etfe bi'etet. Daniyiruwo «na'a» etiru aap'i shirots «a'a» err guud'a.

Err daniyiruwo «a'» etiru fideliyo work'aton ipowa. «a» fideliyan «a'a» etiru k'aaro imetuwa.

Han e bi'etir? Daniruwots «a'a» err bo'aaniyit. Daniyiruwonu «Ee, a» etfe bi'etet. Daniyiruwo «a'a» etiru aap'i kayi shirots «a» err guud'a.

4. Goonkide'e fiina (saat'in 2)

Daniyiruwo «'a» etiru aap'u aak' marats guud'a. Err han kone etefo err, aatuwa. Daniruwotsu aaniwuno. Daniyiruwonu «Ee 'a etefo era.»

Daniyiruwo «a» fideliyo shirots «'a» guud'a («a» etef fideliyu dashan jindon matsa). Han e bi'etir? Daniruwots «'a» err bo'aaniyit. Daniyiruwonu «Ee, 'a» etfe bi'etete.

Daniyiruwo «'a» shirots «na'a» guud'a («'a» etef fideliyu dashan jindon matsa). Ernu han aak'owe nababefoni err aatuwa. Daniruwotsu aaniwuno. Daniyiruwonu «Ee, na'a etefo»

5. Gala (saat'in 3)

Ik naar wots fideliyi aronat k'aaron t'iwintsa. Daniruwots saat'in keezotse guut'ets aap'i kayotsi bonababituwok'o aata. Bo aronat bok'aaron ik aretsotsi bo keewituwok'o aata. Daniyiruwo «Ee, '» era.

6. Nokoriya (saat'in 4)

Shini nababiru fideliyotsi guud'rni dash boshirots nababeyiruwotsnton wot'de'e guud'er. Saat'in awudotsi shinatsi tooro aak'marats guut'a.

Aap'i kayman bonababituwok'o daniruwotsi aata.

Bobatiyalo fideliman detsts aap'o kiitsr daniruwots bogawituwok'o k'ala

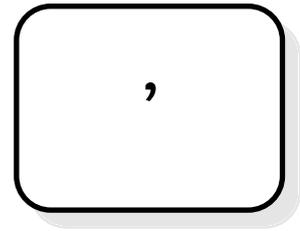
7. Wotok'on nokoriya (saat'in 5)

K'osh k'osh k'aar detsts aap'i kayotsi nababon nokoriya. Toorotsi shoyde'e dambe dashan bonababish eekituwotsi aata.

8. Aap' fiina (saat'in -6)

And aap'i kayotsi ikats matsr s'iiletuwo. Dambe aap'i kayotsi nababar dashe ikats gonkide'e nababor. And it tururmanitse it daatsit aap'otsi nababitut.

66

na'a

1

na'a
a'a
a

2

a
a'a
na'a

3

a'a
o'o
u'u
i'i

4

a'a	e'e	u'u	i'i
aga	ege	ugu	igi
ara	ere	uru	iri
afa	efer	ufu	ifi

5

kook	kok	kook	kok
koo	ko	kooko	koko

6

ma ts de 'e
matsde'e

naa na 'a no
naana'ano

A wun tse ts nat
Awntsetsnat

1. Noono Nibndek'a

Daniruwo s'een matsi keewo wokin s'eenaw s'een matsi kewo bonababituwok'o aata. Bnababirumanitse k'osh wotts aap'o galde'e keewa- Aap'manu haniye shin s'eenmatsi keewuman bdetsts biitso awk'o bk'oshk'oshitsok'o keewa.

2. Nababetuwok'o k'alit keewa

Daniruwo s'een haniye dashtsan keewi :

Haniye dashi tururan nababar Aldonat Awuntsets tohat bofiints fiino keewuwr.

Daniyuruwo, Daniruwo tururo s'k erde'e botookish wokin git git borr bonababituwok'o k'aluwa. Daniyuruwo tururman bk'aaro eenshde'e daniruwo s'een nababo bin geyiratse.

(Daniruwo dambi turuman s'k etdek' bonababe okon daniyuruwo ik ik aatotsi aatuwa)

3. Tururi aatotsi

Daniruwo tururotsi bonababe okon aat hanotsi aatuno. Aatmanotsno aak'marats guut'oniyere aa'p baaron aatuno.

- Aldonat Awuntsets toho bo daniru k'aat'o keewuru s'een matsi keewo kiitsuwer.
- Aldonat Awuntsets tohar ak'owe bo'aayefo?(Awuntsets bdartso Aldowi bi'aatit Aldo b'dartso Awuntsetsi b' aatit.)
- Eeg naari doya it eshu eeno b' kiitsfo? (Awuntsetsnat Aldon darts keewo a'u maatsde'e b'keewufo.)
- Aak'alniya naana'o bomaa asho bo'aayifo?

4. Guut' Terwera

Daniruwo bomas'afatse dashi weeron beyuru aap'o, s'eenaw s'een matsi keewo, wekin s'eenmatsi keewo bodaftarats boguut'etuwok'o k'ala.

Awntsets Danguri amra.

Awntsets kito amra.

Awntsets gal amra.

Awntsets Womberi amra.

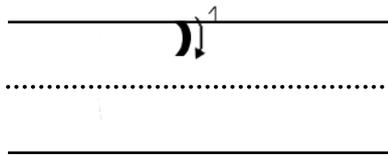

Awntsetsnat Aldon ik dani moots daniru ik datsi
naana'ano.

Git borni mooke danimook dani mooke mook
bowaafo.

Dani mooke bo'aanor Aldo dartso Awntsets b
keewe, Awntsets dartso Aldo b keewit.

Mann bo eshu eeno bodano matsde'e b keewufoni.

ik datsi naana'ano

1. Ar kiitsa

Eebi nbeki'iruwan? Ee, góonda. Aap'o maand kolar tohar daniruwotsnton eta. S'een k'aaro bos'eegrwok'o sheengsh k'eba.

Góondo eebi? Keewuwer. Góondo eeg eegoneya doozefo? Góondi k'alo eebi? Eegoshe góondo b tiishefo?

Arotsi s'iil keewa:

Andr aap'u sheengsh daniya. Ernu bk'aaro s'eega. Guut'ets app'u aani aani s'eega. Err gaareyon s'eega góonda etiru aap'otse «nd» k'aaro shishirute?

Fideliyotsi guud'r s'eega, aak' maarats guud'r s'eega

K'aar k'eba:

Daniyuruwo git wokin keez k'aaro bs'eegor daniruwotsi k'abo geyituwe. Daniyuruwo «nd» k'aaro bs'eegor k'ewere» err daniruwotssh keewo geyituwe. **ginda, góonda, munda**

2. K'ebi Kaasha:

«nd» k'aar detsts k'aar iko s'eegatuwe. «nd» k'aar deshaw aap'o t s'eegor it kisho kaari kishuwere.

shandra ... **bodits k'ot'a** ... jaanda ... **fuuta** ... miinda ... na'i indi maa ... **kifa**

3. Gala (saat'in 1) Ayatse tuwr muk'o maanda:

Andr k'aaru aak' marats guud'e (góonda)

Hani kone etefo? Ee, «góonda».

Daniyuruwo aap'i bado «góó» work'aton ipowa. Ernu «nda» etiru aap'i bada. Han e bi'etir?

Daniruwots «nda» err bo'aaniyit. Daniyuruwonu «Ee, nda» etfe bi'etet. Daniyuruwo «góonda»

etiru aap'i shirots «nda» err guud'a.

Err daniyuruwo «nd» etiru fideliyo work'aton ipowa. «a» fideliyan «nda» etiru k'aaro imetuwa.

Han e bi'etir? Daniruwots «nda» err bo'aaniyit. Daniyuruwonu «Ee, a» etfe bi'etet. Daniyuruwo

«nda» etiru aap'i kayi shirots «a» err guud'a.

4. Goonkide'e fiina (saat'in 2)

Daniyuruwo 'a' etiru aap'u aak' marats guud'a. Err han kone etefo err, aatuwa. Daniruwotsu aaniwuno. Daniyuruwonu «Ee a etefo era.»

Daniyuruwo «a» fideliyo shirots «nda» guud'a («a» etef fideliyu dashan jindon matsa). Han e

bi'etir? Daniruwots «nda» err bo'aaniyit. Daniyuruwonu «Ee, nda» etfe bi'etete.

Daniyuruwo «nda» shirots «goonda» guud'a («a» etef fideliyu dashan jindon matsa). Ernu han

aak'owe nababefoni err aatuwa. Daniruwotsu aaniwuno. Daniyuruwonu «Ee, goonda etefo»

5. Gala (saat'in 3)

Ik naar wots fideliyi aronat k'aaron t'iwintsa. Daniruwots saat'in keezotse guut'ets aap'i kayotsi

bonababituwok'o aata. Bo aronat bok'aaron ik aretsotsi bo keewituwok'o aata. Daniyuruwo «Ee,

«nd» era.

6. Nokoriya (saat'in 4)

Shini nababiru fideliyotsi guud'rni dash boshirots nababeyiruwotsnton wot'de'e guud'er. Saat'in awudotsi shinatsi tooro aak'marats guut'a.

Aap'i kayman bonababituwok'o daniruwotsi aata.

Bobatiyalo fideliman detsts aap'o kiitsr daniruwots bogawituwok'o k'ala

7. Wotok'on nokoriya (saat'in 5)

K'osh k'osh k'aar detsts aap'i kayotsi nababon nokoriya. Toorotsi shoyde'e dambe dashan

bonababish eekituwotsi aata.

8. Aap' fiina (saat'in -6)

And aap'i kayotsi ikats matsr s'iiletuwo. Dambe aap'i kayotsi nababar dashe ikats gonkide'e nababor. And it tururmanitse it daatsit aap'otsi nababitut.

nd

góónda

1

góónda
nda
a

2

a
nda
góónda

3

nda
ndi
ndu
nde

4

nda	ndi	ndu	nde
na	ni	nu	ne
ga	gi	gu	ge
mba	mbi	mbu	mbe

5

i	a	o	e
ind	and	ond	end

6

sha 'a maa wat
sha'amaawat

e t f
etf

bo wa fe re
bowafere

1. Noono Nibndek'a

Daniruwo s'een matsi keewo wokin s'eenaw s'een matsi kewo bonababituwok'o aata. Bnababirumanitse k'osh wotts aap'o galde'e keewa- Aap'manu haniye shin s'eenmatsi keewuman bdetsts biitso awk'o bk'oshk'oshitsok'o keewa.

2. Nababetuwok'o k'alit keewa

Daniruwo s'een haniye dashtsan keewi :

Haniye dashi tururan nababar daniru naana'ots foko aak'o bokimtsok'o keewuwer.

Daniyuruwo, Daniruwo tururo s'k erde'e botookish wokin git git borr bonababituwok'o k'aluwa. Daniyuruwo turuman bk'aaro eenshe'e daniruwo s'een haniye bin geyiratse.

(Daniruwo dambi turuman s'k etdek' bonababe okon daniyuruwo ik ik aatotsi aatuwa)

3. Tururi aatotsi

Daniruwo tururotsi bonababe okon aat hanotsi aatuno. Aatmanotsno aak'marats guut'oniyere aa'p baaron aatuno.

- Miti goond jang keewuru s'een matsi keewo kiitsuwer.
- Awuntsetsnat Aldon moonat danimaa dagotse beyiru foko kone etfo? (Shari)
- Awuntsetsnat Aldon aatsi s'een bokim eegneya? (Miti gindi góóndona.)
- Haniye shin itamfoke aatso s'een danfa? Aak'alni it kimfo?

4. Guut' Terwera

Daniruwo bomas'afatse dashi weeron beyiru aap'o, s'eenaw s'een matsi keewo, wekin s'eenmatsi keewo bodaftarats boguut'etuwo'k'o k'ala.

Awuntsets **fuunda** bek'ra.

Awuntsets **fúúnda** bek'ra.

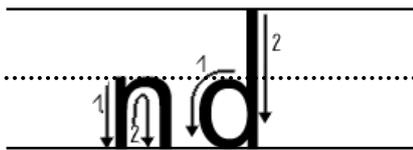

Aldonat Awntsetsn ik ind na'ano.

Bomoonat bodani maa dagotse shari etf foko fa'e.

Ikaawo dani mooke dant bowafere awusho dambe
butst di'o di'at foko s'eentsbk'r.

Ere bokimet weero sha'amaawut mit gindi goondon
bomoo mand bokim.

nd

gindi goondon

1. Saat'notinse beviru aap'i kayotsn fiin falet aap'otsi:

Saat'ino s'iiler. Saat'inmanotsits aap'i kayotsi guut'ere. Saat'inmanitsi aap'i kayots ikats nogonkiyal aap'o fiinituwo. Aab tohar ik aap'o fiinar s'iilo. "i" etiru aap'i kayan "ba" etiru aap'i kayonton gonkide'e "iba" etiru aap'o guut'o falituwo.

Saat'notinse guut'ets aap'i kaymanotsn ambts aap'o fiino falitute?

Fiinets aap'ots:

góónda, na'a, iba, dimba, boomba

(Danyiruwonat daniruwo wots haniye k'osh k'osh aap'otsi fiinono.)

2. Beyoki baashotsi s'eentsa

Aro t'iwintsi wokin s'iil aroniye dambe beyiru sat'notse ar wotts fideliyotsi faac'ar beyoki baashotsi s'eentsr aroniye dashe beyiru aap'o s'eentsuwer.

Aaniyotsi : fúúnda, fuunda, máá, maa

3. Nababetuwok'o k'alit keewa

Daniruwo wotssh haniye dashtsan keewi :

Haniye dashi tururan nababar Awuntsets ibo b'waare aak'o b'ibitsok'o sheengsh keewuwer.

4. Tururi aatotsi

Daniruwo wots tururotsi bonababe okon aat hanotsi aatuno. Aatmanotsno aak'marats guut'oniyere aa'p baaron aatuno.

- Ibosh eeg naari ito k'ac'etsok'o keewiru s'een matsi keewo kiitsuwere.
- Awuntsetssh Awuntsets ind eebi bizfo? (Ash ibi naarots.)
- Awuntsetsi ambtsoto keewutsu kone? (Biindi)
- It gal ibo b' waal aak'alniya it ibi?

5. Een mas'af 2 - Moowotsi

a.) Kinda: Mas'afan beshts gawiyotse nababero. B tooko eeg b teshtsok'o keewewor.

Tururanitse kon b beyiruwok'o gawirute? Aab tohar nababar daatsuwo.

b.) Tohar nababa. Shinatsi aro kiitsa, err eebi han jii'atsi k'atso b wotituwo k'owe itsh bi'ar?

Aab tohar nababar daatsuwo.

Danyiruwo shinatsi k'atso nababar daniruwo wotssh han jii'atse eeg b wotituwo k'o gawirute? Err

aata. Aab tohar nababar daatsuwo. Jam k'atsman hank'on betsuwer.

c.) Nababar aaniyonat keeweyona:

Tururo nababdek' eeke okon haniye dashi bo'ats keeweyet aatotsi aata.

- **Eegoshe ashots moowots bobeyir? (Gond keewatse boo tooko kotosha.)**
- **Maa agosh geyit keewots eegno? (Mita, shutsa, shawa, aatsa.)**
- **Moo agewor bek'danfite? (Ee.)**
- **Moo eeg b wotoreya b' dihifo? (B gawerora.)**

6. Aap'otsi k'aaron keewewor guut'a

Aap'otsi k'aaron daniruwo wotssh nnababor daniruwo wots jam aap'otsi ik ikon bo dabtarats boguut'etu wok'o iizo im. Daniruwo wots aap'man bok'ebetuwok'o, boguut'etu wok'o bodet sayito im.

1. aa'u 2. mo'a 3. ginda 4. guunda

70

Aani S'iila

aa áá uu úú

goo	na	di
mba	nda	'a
i	boo	ba

f__nda

f__nda

---

m__

m__

Iba

Awntsets Aldonton daniru na'i b tesh. Un aawo indu ash ibi naarotsi b keewufo. Ere ik aawo ibats awusho b buts. Ere bomook waa b kesh. Man Awntsets indu keewuts weeron tokoshon ito b finere ibo máát b beefere, indu waat bek'at ambtsoto b keewu.

Moowotsi

